

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Změny v království Rjúkjú po restauraci Meidži

Changes in the Ryukyu Kingdom after the Meiji Restoration

OLOMOUC 2022, Antonín Šuška

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Sylva Martinásková, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce a jen s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci, dne Podpis

Anotace

Cílem této práce je analyzovat změny ve státní správě území bývalého království Rjúkjú, které připojením k Japonsku v roce 1879 zaniklo. Úvodní část se věnuje stručné historii království Rjúkjú, především pak nejdůležitějším událostem, které výrazně pomohly k rozvoji království, a vztahům s okolními zeměmi. V další části je popsána situace v Japonsku během reformy Meidži, které s připojením království k Japonsku souvisely a také události, ke kterým během této doby na území království došlo. Je také zaměřena na dopady připojení k Japonsku na státní správu tohoto území a na život místních obyvatel.

Počet stran: 56

Počet znaků (včetně mezer): 112 178

Počet titulů použité literatury: 36

Počet příloh: 2

Klíčová slova: Rjúkjú, Okinawa, Meidži, Japonsko, anexe

Abstract

The main goal of this thesis is to analyze changes in the Ryukyu Kingdom after the year 1879, when it was annexed to Japan and transformed to Okinawa prefecture. First chapter briefly describes history of the kingdom. This chapter focuses on the main events that helped shape the kingdom and the kingdom's relationships with neighboring countries. Second chapter describes Japan during the Meiji Restoration and events, that happened during the Restoration in the Ryukyu. It also focuses on the impact of the annexation, especially on the Ryukyu's state administration and the life of its inhabitants.

Key words: Okinawa, Meiji, Japan, annexation, changes, Ryukyu

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí mé práce Mgr. Sylvě Martináskové, Ph.D., za ochotu, trpělivost a cenné rady během psaní diplomové práce.

Obsah

Úvod	8
1. Historie království Rjúkjú.....	10
1.1 Vznik království a první kontakty s cizími národy	10
1.2 Zlatý věk.....	14
1.3 Sacumská invaze a život po ní.....	17
1.4 Kontakty se západními mocnostmi.....	22
2. Cesta k anexi.....	26
2.1 Otevření Japonska	26
2.2 Restaurace Meidži.....	28
2.3 Knížectví Rjúkjú	32
2.4 Prefektura Okinawa.....	38
2.5 Změny v životě obyvatel	40
Závěr	44
Přílohy.....	52
Seznam vládařů království Rjúkjú.....	52
První dynastie Šó.....	52
Druhá dynastie Šó	52
Přehled nejdůležitějších událostí v historii království Rjúkjú.....	54

Seznam obrázků

1. Rozdělení Okinawy během období tří království	str. 15
2. Království Rjúkjú	str. 54

Ediční poznámka

V práci byla k přepisu japonských a čínských pojmů a jmen použita česká transkripce. Japonské a čínské pojmy jsou vyznačeny kurzívou a za pojmy je vypsán jejich zápis ve znacích. Japonská i čínská jména jsou zapisována v pořadí příjmení, jméno, za jmény následuje zápis jména ve znacích. V práci je také pracováno s pojmy království Rjúkjú a Okinawa, které je nutno ke správnému pochopení definovat. V případě království Rjúkjú se jedná o celou oblast království, tedy nejen hlavní ostrov, ale také všechny menší ostrovy, které ke království patřily. Pokud je v textu před událostmi v roce 1879 použit výraz Okinawa, jedná se o ostrov Okinawa, tudíž text popisuje události, které se odehrály výhradně na tomto ostrově.

Úvod

První zmínky o království Rjúkjú pocházejí již ze 7. století, avšak nelze s úplnou jistotou potvrdit jejich pravost, a tak oficiálně začíná historie království až na konci 12. století založením první královské dynastie. Z počátku se vyvíjelo pouze na území ostrova Okinawa, později se však postupně rozrůstalo o ostrovy v okolí. Klíčový byl rok 1372, kdy byly navázány první kontakty s Čínou, která se společně s Japonskem výrazně podílela na rozvoji království. Království se pomalu vyvíjelo, a to i díky velmi prosperujícímu mezinárodnímu obchodu, který však na konci 16. století začal postupně upadat.

Důležitým mezníkem je rok 1609, kdy bylo království napadeno sacumským knížectvím. Tato akce měla na chod království obrovský dopad. Sacuma totiž začala království ovládat, což mělo za následek přísná pravidla a zásah do ekonomiky souostroví. Obyvatelé se však dokázali z těchto událostí vzpamatovat a dále pokračovat ve svém vývoji. Na začátku 19. století však království zasáhlo mnoho přírodních katastrof, které měly za následek další výrazné zhoršení ekonomiky.

V první polovině 19. století se také na území království začaly objevovat západní mocnosti, které se snažily dostat do Japonska. Největší stopu v království zanechal komodor Perry, který si z ostrova Okinawa udělal základní tábor pro další postup k japonským ostrovům. V roce 1854 pak podepsal s královstvím přátelskou smlouvu, kterou následně podepsaly i další mocnosti, např. Francie či Velká Británie.

Když se Japonsko podepsáním Kanagawské smlouvy otevřelo světu, začalo se na jeho území odehrávat mnoho změn, které vyvrcholily svržením vlády šógunátu, což znamenalo začátek vlády císaře, po čemž následovalo mnoho reforem, díky kterým se Japonsko začalo modernizovat a pomalu dohánět zbytek světa.

Události v 70. letech 19. století pak pomalu naznačovaly konec království. Nejdříve v roce 1871 ztroskotala na Tchaj-wanu loď s obyvateli království Rjúkjú, kteří byli místními domorodci zavražděni. Zodpovědnosti se ujalo Japonsko, které v roce 1874 vyslalo na Tchaj-wan výpravu, aby obyvatele království pomstilo. Z této události vyšlo najevo, jak na království Japonsko nahlíží, což taky nakonec potvrdilo v roce 1879, kdy království anektovalo a udělalo z něj prefekturu Okinawa.

Hlavní náplní této práce je osud království Rjúkjú. Restaurace Meidži byla pro Japonsko velice důležitá. Změnila japonský pohled na svět, včetně svých sousedů. Je tedy důležité zjistit, jak Japonsko začalo po restauraci na království nahlížet. Uskutečnilo nějaké kroky již před anexí? Jak se změnil život v nově vzniklé prefektuře?

Jaké dopady měla anexe na státní správu Okinawy a na život obyvatel? Pro zodpovězení těchto otázek je potřeba zjistit, co se před anexí odehrálo, a to jak na území Japonska, tak v samotném království.

Tato práce je rozdělena na dvě části. První část je věnována historii království Rjúkjú od vzniku až po události v první polovině 19. století. Zmiňuje nejdůležitější události, které se v historii odehrály a zásadním způsobem ovlivnily chod a rozvoj království. Popisuje také vztahy s ostatními zeměmi, zejména pak Japonskem a Čínou. V neposlední řadě se pak zabývá příjezdem západních mocností v čele s USA na území království.

Druhá, hlavní část práce, je zaměřena na okolnosti, které vedly k anexi království Rjúkjú. Zabývá se událostmi od otevření Japonska a to jak událostmi odehrávající se na japonském území, tak na území království Rjúkjú. V případě Japonska tato část popisuje dění, které otevření se světu způsobilo, a především okolnosti vedoucí k restauraci císařské moci a nejdůležitější nové kroky, které po této restauraci následovaly. Jelikož již v této době hrálo Japonsko významnou roli v osudu království, popisuje také události, během kterých se v tomto období o Rjúkjú rozhodovalo. V případě království se tato část práce zaměřuje na nejdůležitější okamžiky před anexí a především se snaží zjistit, jak japonské rozhodování změnilo osud království Rjúkjú, a to jak před osudovou anexí, tak především po ní. Odpovídá také na stěžejní otázky této práce, tedy co anexe království způsobila a jaké dopady to mělo na chod ostrova a samotný život obyvatel.

1. Historie království Rjúkjú

Přestože první oficiální údaje o království Rjúkjú pocházejí teprve z 12. století, došlo od té doby k mnoha událostem, které jej významným způsobem formovaly. Jednak prošlo mnoha územními změnami, ale také se mu podařilo navázat velmi důležité vztahy s Čínou, díky kterým se mu otevřela cesta nejen do jihovýchodní Asie, ale také do vzdálenějších zemí. Největší úspěchy království zažívalo v 15. století, kdy jeho ekonomika výrazně rostla, a to především díky mezinárodnímu obchodu.¹ Království prosperovalo až do konce 16. století, kdy zejména z důvodu změn na čínském území začal obchod pomalu upadat. Další rána přišla na počátku 17. století, kdy bylo království napadeno japonským knížectvím Sacuma, které jej posléze začalo také ovládat. Tím nastalo pro království velmi těžké období, se kterým se ale obyvatelé dokázali vypořádat a chod království udržet. V 19. století pak, především kvůli zájmu dostat se na území Japonska a obchodovat s ním, mířilo do království mnoho zahraničních mocností. Království Rjúkjú totiž představoval stěžejní bod mezi Japonskem a zbytkem světa. V tomto období také začal být chod království čím dál více řízen Japonskem.

1.1 Vznik království a první kontakty s cizími národy

Království Rjúkjú, dnešní území prefektury Okinawa, se nachází ve Východočínském moři mezi ostrovem Tchaj-wan a japonským souostrovím. O úplných počátcích nejsou k dispozici žádné zmínky, díky čemuž vznikaly různé legendy², které vyprávějí o božském původu prvních vůdců ostrovů.

První oficiální údaje pocházejí ze záznamů z okolních zemí. Ty se začínají objevovat v 7. století, konkrétně v Japonsku a Číně. Japonské údaje hovoří o kontaktech v letech 616 a 698³, kdy se Japonci pokusili s obyvateli Okinawy poprvé navázat kontakt. Čínské údaje pak pocházejí z kroniky *Suej-šú*⁴ (隋書), kde se vyskytují informace o kontaktech z roku 607.⁵ Kronika obsahuje zprávy o kontaktu s „královstvím Ljúkjú“, ovšem není úplně zřejmé, zda je tímto míněno právě

¹ Kromě Číny, Japonska a Koreje to byly například regiony jako Jáva, Sumatra, Siam a další lokality v jejich okolí.

² Podle těchto legend se vůdci osamostatnili a založili královskou dynastii Tenson (天孫), přičemž tato dynastie měla vzniknout již v období 17 000 př. n. l. (KERR, George. *Okinawa: The History of an Island People*. Boston: Tuttle Publishing, 2018. str. 43–44.)

³ Pro kontakty z roku 616 není uveden konkrétní zdroj, údaje o kontaktech z roku 698 pocházejí z textu *Šoku Nihongi* (續日本紀), která byla zkompileována v roce 797. (KERR, George. *Okinawa: The History of Island People*. str. 41)

⁴ Jedná se o kroniku čínské říše Suej zkompletovanou roku 636.

⁵ KERR, George. *Okinawa: The History of an Island People*. str. 41.

Rjúkjú, nebo se jedná o Tchaj-wan, jelikož i ten Čína v této době pojmem „Ljúkjú“ označovala.⁶ Je proto nutné brát tyto čínské údaje s rezervou.

Po výše uvedených záznamech nejsou o království dlouhou dobu žádné zmínky. Další informace pocházejí až z roku 1187, kdy král Šunten⁷ (舜天) založil na ostrově Okinawa první historicky doloženou královskou dynastií, čímž vznikl předchůdce pozdějšího království Rjúkjú. Již v brzkém věku byl Šunten zvolen pánem z Urasoe⁸ a později se mu podařilo svrhnout uchvatitele trůnu, díky čemuž se stal vládcem celého ostrova Okinawa. Šunten se během své více než padesátileté vlády zasloužil o výrazný ekonomický a politický pokrok.⁹

Další významný pokrok nastal na počátku 13. století, ovšem přišlo také mnoho útrap, které jej výrazně brzdily. Šuntenův syn, Šunba Džunki (舜馬順熙), dokázal úspěšně navázat na úspěchy svého otce. Jeho hlavní zásluhou bylo jednak vybudování hradu Šuri, ale také to, že byla z Japonska pod jeho záštitou převzata *kana*. Další vládce v pořadí, Gihon (義本), měl vládnutí velice obtížné, jelikož v té době Okinawu sužovalo mnoho přírodních katastrof, především tajfuny či období velkého sucha. S tím pak souvisel hladomor a mnoho epidemií, které měly za následek úmrtí přibližně poloviny obyvatelstva celého ostrova. Gihon jakožto král přijal za vše zodpovědnost a povolal k sobě jednoho z místních pánů jménem Eiso (英祖), kterého jmenoval regentem. Po Gihonově abdikaci, která ukončila Šuntenovu linii, se tak králem stal právě Eiso.¹⁰

Eiso nastoupil na trůn ve druhé polovině 13. století, kdy se Okinawa stále snažila vzpamatovat z následků přírodních katastrof. Podařilo se ovšem obnovit hospodářskou situaci ostrova, a to díky zavedení systému daní a rozšíření vlády mimo území Okinawy.¹¹ Za vlády Eisa bylo započato důkladné mapování okolí Okinawy, a proto byla v roce 1266 vyslána delegace na ostrov Amami Óšima¹² (奄美大島). Jelikož se

⁶ HOKAMA Šuzen. *Okinawa no rekiši to bunka*. Čúkó šinšo, 1986. str. 30.

⁷ Podle některých legend je Šunten potomkem Minamota no Tametoma (源為朝), který měl v roce 1160 připlout na Okinawu. Ovšem ani tato legenda nebyla nikdy potvrzena. (SAKAMAKI Shunzo. *The Heike: from Defeat at Dannoura to a Golden Age in Ryukyu?* In: *The Journal of Asia Studies*, Vol. 27, No. 1. Association for Asian Studies, 1967. str. 117.)

⁸ Urasoe bylo do konce 14. století, kdy bylo nahrazeno Šuri, hlavním městem ostrova Okinawa.

⁹ KERR, George. *Okinawa: The History of an Island People*. str. 50. O jaký pokrok se přesně jednalo však žádný z dostupných zdrojů neuvádí.

¹⁰ KERR, George. *Okinawa: The History of an Island People*. str. 50–51.

¹¹ Od roku 1264 patří pod správu ostrova Okinawa ostrovy Kume (久米島), Iheja (伊平屋島) a souostroví Kerama (慶良間諸島). Všechny tyto ostrovy se nacházejí východně od Okinawy.

¹² Jedná se o ostrov nacházející se mezi Okinawou a Kjúšú, v současné době je spravován prefekturou Kagošima.

začala rozrůstávat také administrativa, byla založena vládní kancelář, která se nacházela poblíž hradu Šuri. Obyvatelé Okinawy také začali poznávat nové náboženství, protože se na ni v tomto období dostal buddhismus. Eiso musel projít také obtížnou zkouškou. V roce 1272 mu Kublajchán nařídil podřídit se Mongolsku a přispět na invazi do Japonska, což však Eiso odmítl. Když odmítl i opakovaný rozkaz, rozhodl se Kublajchán vše vyřešit silou. Jeho útok se Okinawanům sice podařilo úspěšně odrazit, útočící armáda si však s sebou odvezla přibližně 130 zajatců.¹³

Další výrazné změny nastaly v roce 1314, kdy na trůn nastoupil Tamagusuku (玉城).¹⁴ Ten nebyl příliš dobrým vládcem, což vyústilo ve vzpouru místních pánů zvaných *andži*¹⁵ (按司) v Urasoe, která měla za následek rozdělení Okinawy na tři menší království.¹⁶ Po Tamagusukuově smrti v roce 1337 nastoupil na trůn jeho syn Seii (西威). Jelikož byl v době nástupu na trůn velice mladý, do jeho vlády výrazně zasahovala jeho matka, což vedlo k velkému úpadku jeho podpory.¹⁷ Před jeho smrtí se guvernérem Urasoe stal Satto (察度), který se mezi obyvateli naopak těšil velké oblibě. Jelikož Seii neměl žádné potomky, kteří by po něm mohli na trůn nastoupit, zmocnil se trůnu sám Satto. Období jeho vlády bylo velice úspěšné. Za nejdůležitější je považováno navázání vztahů s Čínou a dalšími okolními zeměmi.¹⁸ Z Číny byl také přejat systém administrativní správy, který byl přepracován podle místních potřeb.¹⁹

Navazování vztahů s Čínou začalo v 70. letech 14. století. V roce 1368 začala v Číně vládnout dynastie Ming, a tak byli do okolních zemí postupně vysíláni poslové, kteří požadovali uznání nového čínského císaře a zaslání darů. V roce 1370 se vydali do Japonska a v roce 1372 zamířili také na Okinawu. Protože věděli, že ekonomicky nejlépe je na tom Čúzan, zamířili přímo tam, kde se snažili přesvědčit Satta k navázání tributárních vztahů s Čínou. To se jim nakonec podařilo, a tak poté, co Satto

¹³ KERR, str. 51–52.

¹⁴ SAKAMAKI Shunzo. The Heike: from Defeat at Dannoura to a Golden Age in Ryukyu? In: *The Journal of Asia Studies*, Vol. 27, No. 1. Association for Asian Studies, 1967. str. 117.

¹⁵ *Andži*, někdy též nazýváni *Adži*, byli místními vojenskými vůdci a pro chod království byli velice důležití. Jejich pozice na královském dvoře byla hned za princí. (Glossary of Selected Ryukyuan Terms. In: SMITS, Gregory. *Visions of Ryukyu: Identity and Ideology of in Early-Modern Thought and Politics*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2017. str. 165.) Z počátku si tyto pánové nechali stavět na území Okinawy hrady, tzv. *gusuku*, ze kterých vládli dané oblasti. Po založení království Rjúkjú se přemístili na královský dvůr, kde sloužili jakožto královi poradci.

¹⁶ Okinawa se rozdělila na Hokuzan (北山, Severní pohoří), Nanzan (南山, Jižní pohoří) a Čúzan (中山, Středohoří). Čúzan, kde vládnul Tamagusuku, byl ekonomicky nejsilnější. (KERR, str. 62.)

¹⁷ Seii. *SamuraiWiki* [online]. 6. 2. 2020 [cit. 11. 10. 2020]. Dostupné z: <https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Seii>.

¹⁸ Jednalo se především o Japonsko a Koreu.

¹⁹ KERR, str. 63.

v roce 1372²⁰ obdržel císařské prohlášení, vyslal do Číny posly s dary, aby císaři vzdali hold, čímž započalo formování ekonomických, kulturních a politických vztahů, které v jisté podobě vydržely téměř do samotného konce království.²¹ Navázáním vztahů také započalo vysílání poselstev, kterými byl čínskému císaři vzdáván hold. Vysílání lodí s dary mělo svá pravidla, která určovala například počet vyslaných poselstev i zboží, které může Okinawa jako dar přivést.²² Dary musely pocházet především z domácích zdrojů, Okinawa ovšem žádné takové zdroje neměla, a tak jí bylo dovoleno vozit dary pocházející z jiných zemí²³.

Podíl měla Čína také na vzdělávání obyvatel Okinawy, které započalo v roce 1392. Studenti, kteří byli do Číny vysíláni, byli nazýváni *kanšó* (官生) neboli úřední studenti. Vysílání byli ve čtyřech větších vlnách²⁴, přičemž studenti přestali za studiem mířit v 70. letech 19. století, kdy byly s Čínou ukončeny veškeré vztahy. Do Číny se dostávali především studenti pocházející z okinawských aristokratických rodin. V Číně pak studovali hlavně konfucianismus, právo, astronomii a dějiny.²⁵ Macuda však zmiňuje, že studenti, kteří byli do Číny vysláni v první²⁶ vlně, tam byli vysláni úplně zbytečně: „*První studenti neměli žádné znalosti čínského jazyka či kultury. Byli to lidé z vyšších vrstev, a tak byli většinou líní a ne příliš nadaní, tudíž jejich přínos pro království byl víceméně nulový.*“²⁷ V pozdějších obdobích však do Číny cestovali také potomci čínských imigrantů, kteří se nacházeli ve vesnici Kume²⁸ (久米村). Studium tak dostávalo úplně jiný rozměr.

²⁰ Čůzan tak v tomto směru držel prvenství, neboť ostatní království navázala s Čínou vztahy až v 80. letech 14. století. Nanzan vztahy navázal v roce 1380, Hokuzan v roce 1383. (TAKARA Kurajoši. *Rjúkjú ókoku*. Iwanami šinšo, 1993. str. 47–48.)

²¹ AKAMINE Mamoru. *The Ryukyu Kingdom: Cornerstone of East Asia*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2017. str. 22.

²² KERR. str. 68.

²³ Mezi dary se tak objevovaly japonské vějíře či jiné východoasijské produkty, popřípadě suroviny, jako například cín. (SAKAMAKI Shunzo. *The Heike: from Defeat at Dannoura to a Golden Age in Ryukyu?* str. 116.)

²⁴ V těchto vlnách bylo vysláno 26 skupin čítajících celkem 92 studentů. (MATSUDA Mitsugu. *The Ryukyuan Government Scholarship Students to China 1392–1868*. In: *Monumenta Nipponica*, Vol. 21, No. 3/4. Sophia University, 1966. str. 274.)

²⁵ Ryukyuan Students in China. *SamuraiWiki* [online]. 8. 12. 2017 [cit. 11. 10. 2020]. Dostupné z: https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Ryukyuan_students_in_China.

²⁶ Jedná se o období mezi lety 1392–1410.

²⁷ MATSUDA Mitsugu. *The Ryukyuan Government Scholarship Students to China 1392–1868*. str. 290.

²⁸ Tato vesnice byla založena v roce 1393 třiceti šesti čínskými rodinami. Jednalo se o komunitu byrokratů a hlavní centrum konfuciánského učení na ostrově. Členové vesnice byli také zodpovědní za udržování mezinárodních vztahů ostrova, jelikož sloužili jako překladatelé a tlumočníci. Ve vesnici se kromě Číňanů nacházeli také Okinawané a Korejci. (Kumemura. *SamuraiWiki* [online]. 31. 3. 2018 [cit. 17. 10. 2020]. Dostupné z: <https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Kumemura>.)

Čúzan se však nesnažil o navázání vztahů pouze s Čínou. Na konci 14. století se Satto několikrát pokusil navázat vztahy také s Koreou, přičemž při prvním pokusu navrátil do Koreje skupinu korejských trosečníků, čímž doufal v rychlé navázání politických vztahů. Úspěšný byl však až po několika dalších pokusech, díky čemuž začalo na Okinawu zanedlouho mířit mnoho korejských návštěvníků. I díky tomu se Okinawa stala na počátku 15. století centrem východoasijského obchodu. Zboží z okinawských přístavů mířilo do Koreje, Číny a Japonska.²⁹

Satto zemřel v roce 1395 a na trůně jej nahradil jeho syn, Bunei (武寧). I přes to, že nastoupil na trůn v tomto roce, oficiálního uznání Čínou se dočkal až v roce 1406. Bunei se snažil o prohloubení obchodních vztahů s Čínou. Kvůli tomu zřídil v Naze pro čínské vyslance speciální ústředí a poblíž něj také centrum obchodu. Kvůli pozdnímu uznání Čínou byl však na trůnu jakožto král pouhý rok, jelikož byl během jeho druhého roku vlády (1407) svržen.³⁰ O převrat se postaral Haši (巴志), který byl v té době jedním z *andži*. Haši nebyl spokojen s tím, jak Bunei vládne, a tak se rozhodl jednat. Podle jednoho z oficiálních rjúkjúských historických textů, *Kjújó* (球陽), totiž Bunei žil ve velkém luxusu na úkor prostého lidu, který kvůli tomu velice strádal. Všeho se tak chopil Haši, získal lid na svou stranu a svrhl Buneie z trůnu. Díky Hašihovo činům jej pak ostatní *andži* určili jako následujícího krále Čúzanu.³¹ Haši ovšem tehdy na trůn nenastoupil a dosadil na něj svého otce Šišóa (思紹). I přesto však držel veškerou politickou moc.³²

1.2 Zlatý věk

Oficiálně se na trůn Haši dostal až po smrti³³ svého otce v roce 1422 a byl během své vlády velice činný. Zasloužil se o velkou přeměnu administrativy, která byla nyní vedena podle čínského³⁴ vzoru, a také o výraznou expanzi obchodu³⁵. Kromě toho také přesunul královský úřad – z hradu v Urasoe do hradu Šuri, díky čemuž se z města Šuri stalo hlavní město. Kromě těchto změn se také zasloužil o sjednocení ostrova. V té

²⁹ NELSON, Thomas. Japan in the Life of Early Ryukyu. In: *The Journal of Japanese Studies*, Vol. 32 No. 2. The Society for Japanese Studies, 2006. str. 376–377.

³⁰ Bunei. *SamuraiWiki* [online]. 1. 2. 2020 [cit. 17. 10. 2020]. Dostupné z: <https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Bunei>.

³¹ SMITS, Gregory. *Maritime Ryukyu, 1050–1650*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2020. str. 111.

³² MURAI Šósuke. *Korjúkjú: kajjó adžia no kagajakeru óoku*. Kadokawa senšo, 2019. str. 100.

³³ Hašihovo otec zemřel již v roce 1421, ovšem Haši požádal o oficiální uznání svého práva na trůn až po ročním smutku.

³⁴ Čína hrála během Hašihovo vlády důležitou roli. Podle Smitse (*Maritime Ryukyu: 1050–1650*. str. 112) to byli totiž vlivní Číňané, kteří Hašimu pomohli svrhnout Buneie.

³⁵ Kvůli narůstajícímu obchodu se zvětšil přístav v Naze, aby byl Čúzan schopen přijímat všechny lodě, jelikož do přístavu začaly plout lodě ze všech částí východní Asie. (KERR. str. 84–85.)

době měl totiž vládce Hokuzanu problém se svými podřízenými, kteří neplnili jeho nařízení a po neshodách přeběhli do Čúzanu. Těchto neshod Haši využil a na Hokuzan úspěšně zaútočil³⁶. Jelikož vládce Hokuzanu nechtěl padnout do rukou Hašiho, spáchal sebevraždu. V Nanzanu panovaly nepokoje ohledně následnictví ve vedení, čehož Haši také dokázal mistrně využít a nad Nanzanem snadno získal kontrolu. Proces sjednocení ostrova skončil v roce 1429.³⁷ V tomto okamžiku začal platit název Čúzan pro celý ostrov.³⁸

Obrázek 1: Rozdělení Okinawy během období tří království a následné administrativní jednotky (SMITS. *Visions of Ryukyu...* str. 2)

Haši se zasloužil také o zlepšení vztahů s Čínou. Bylo to jednak díky obchodnímu potenciálu ostrova, ale také díky tomu, že na nejvyšších pozicích v jeho vládě byli čínští úředníci. Čínský císař mu následně udělil rodové jméno Šó (尚).³⁹

Hašiho úspěšná vláda skončila jeho smrtí v roce 1439. Bývá označován jako jedna z nejvýznamnějších a nejdůležitějších postav v historii království. Vláda Hašiho

³⁶ Pod svou kontrolu získal Haši Hokuzan v roce 1416. (HOKAMA Šuzen. *Okinawa no rekiši to bunka*. str. 54.)

³⁷ Sjednocením ostrova také začala nová etapa. Od této doby byl Haši označován jako „král Rjúkjú“ a oficiálně se pro území, kterému Haši vládl, začal používat název království Rjúkjú.

³⁸ KERR. str. 85–86. Každá původní část ovšem dostala administrativní název. Hokuzan byl přejmenován na Kunigami (国頭), Čúzan na Nakagami (中頭) a Nanzan na Šimadžiri (島尻). Tyto názvy se zachovaly dodnes. (TAKARA Kurajoši. *Rjúkjú okoku*. str. 44.)

³⁹ KERR. str. 88. Tato nová hodnota tak znamenala vyšší úroveň vztahů s Čínou, což se dalo vyčíst z čínských dokumentů, které byly nyní psány uctivějším jazykem. (SMITS. *Maritime Ryukyu: 1050–1650*. str. 112.)

rodové linie, která je označována jako první dynastie Šó, skončila v roce 1469. Posledním představitelem této dynastie byl Šó Toku (尚徳). Důvodem⁴⁰ konce byla jeho vojenská výprava na ostrov Kikai (喜界島) v roce 1465. Z vojenského hlediska byla tato výprava úspěšná a takto to bral také samotný Šó Toku. Ostrov ovšem nedisponoval žádným materiálním ani nerostným bohatstvím, a tak tato invaze znamenala pouze velký zásah do financí. S tím byl nejvíce nespokojen hlavní pokladník Kanemaru (金丸), který společně s několika dalšími členy vlády opustil královský dvůr. Tyto události vedly k velké vzpouře, která skončila smrtí Šó Tokua.⁴¹

Obyvatelé království byli skutky Kanemaru nadšeni, a tak za ním vyrazila delegace z hradu Šuri, která ho žádala, aby se stal králem. Překvapený⁴² Kanemaru s nabídkou souhlasil a stal se tak dalším vládcem království. Přijal jméno Šó En (尚圓), čímž byla založena druhá královská dynastie Šó. Samotný Šó En byl pak označován jako velký a silný vládce. Učinil změny ve vládním systému, kdy vládu jedince přeměnil na instituční vládu, což zaručilo to, že jeho dynastie dokázala vládnout více než 400 let.⁴³

Šó En zemřel v roce 1476 a na trůn nastoupil jeho syn Šó Seni (尚宣威). S tímto však výrazně nesouhlasila Šó Enova druhá manželka Josoidon⁴⁴ (世添御殿), která chtěla, aby na trůn nastoupil její syn. Snažila se tak dostat Šó Seniho z trůnu pryč, což se jí nakonec povedlo. Jakožto kněžka přednesla poselství, které doporučovalo, aby Šó Seni rezignoval. Šó Seni doporučení uposlechl a v roce 1477 rezignoval, čímž se na trůn dostal Josoidonin syn Šó Šin (尚信).⁴⁵ Vládl více než 50 let a řadí se mezi nejvýznamnější vladaře království⁴⁶. Učinil změny v ekonomice a administrativě, které vydržely až do samotného konce království. Pod správu království byly zařazeny další ostrovy, konkrétně souostroví Jaejama (八重山列島) a ostrov Mijako (宮古島). Za

⁴⁰ Ačkoliv je tato výprava uváděna jako hlavní důvod, Šó Toku měl mnoho chyb, kvůli kterým byl neoblíbený. Je popisován jako neuctivý, chamtivý a jako člověk, který rád zabíjel nevinné obyvatele. (SMITS. *Maritime Ryukyu: 1050–1650*. str. 122.)

⁴¹ KERR. str. 101.

⁴² Za normálních okolností by na trůn nastoupil potomek Šó Tokua. Celá Šó Tokuova rodina byla ovšem kvůli jeho skutkům zavražděna. Kanemaru byl navíc prostý venkovan, který utekl od své rodiny. Někdo takový by se běžně nemohl stát králem, ovšem jeho činy z něj dělaly velice oblíbenou osobu. (SMITS. *Maritime Ryukyu: 1050–1650*. str. 115–122.)

⁴³ KERR. str. 102. Druhá královská dynastie vládla až do samotného konce království Rjúkjú.

⁴⁴ V některých zdrojích možno nalézt pod jménem Ogijaka (宇喜也嘉).

⁴⁵ SMITS, Gregory. Redefining Royal Authority in the Kingdom of Ryukyu. In: *Harvard Journal of Asian Studies*, Vol. 60, No. 1. Harvard-Yenching Institute, 2000. str. 89. Podle některých zdrojů však vládla spíše samotná Josoidon. I to tak pravděpodobně byl důvod, proč se snažila Šó Seniho dostat z trůnu. (KERR. str. 104.)

⁴⁶ Na jeho počest také vznikl památník, na kterém byl zaznamenán seznam všech jeho úspěchů.

účelem vytvoření země „klidu a míru“ zkonfiskoval všechny zbraně v království. Připsal si také jedno významné vojenské vítězství, když se mu v roce 1493 podařilo odrazit útok sacumské armády na souostroví Amami.⁴⁷

Šó Šin zemřel v roce 1526. I když byla jeho vláda velmi úspěšná, začal během ní pomalu upadat mezinárodní obchod. Jako hlavní důvody tohoto úpadu pak Sakamaki označuje: „(1) zmenšování majetku císařství Ming; (2) vzestup rozrůstajících se pirátských flotil, které pustošily východoasijské pobřežní oblasti a napadly lodě na volném moři; (3) příjezd Portugalců do jižních oblastí; a (4) rozvoj silné, i když zakázané námořní činnosti ze strany obchodníků z provincií Fukien a Kuang-tung.“⁴⁸

V následujících letech končil vrchol prosperity království Rjúkjú. Spotřeba majetku v Šuri a Naze začala postupně překonávat množství vlastních zásob, kterých nebylo mnoho. V jihovýchodní Asii probíhaly války, a tak království pro vlastní bezpečí obchodovalo pouze s Čínou a Japonskem.⁴⁹ Začínalo těžké období, ve kterém království navíc přišlo o svou nezávislost.

1.3 Sacumská invaze a život po ní

Konec 16. století začal naznačovat další tok dějin království. Začínalo se o něj zajímat Japonsko, které si království vyhlédlo jako prostředníka v obchodování s Čínou.⁵⁰ První problémy mohly nastat v roce 1591, kdy japonský kníže Kamei Korenori⁵¹ (亀井茲矩) vyrazil s armádou převzít nad královstvím kontrolu. Připravovaný útok byl však nakonec zastaven Tojotomim Hidejošim (豊臣秀吉).⁵²

Problémy ovšem nastaly při Hidejošiho invazi do Koreje. Hidejoši totiž po království Rjúkjú požadoval⁵³ vojenskou pomoc, což království odmítlo, protože nechtělo vystoupit⁵⁴ proti Číně, navíc ani nemělo dostatek mužů, kteří by byli schopni

⁴⁷ SMITS, Gregory. Examining the Myth of Ryukyuan Pacifism. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 8, No. 3, 2010. str. 8.

⁴⁸ SAKAMAKI Shunzo. Ryukyu and Southeast Asia. In: *The Journal of Asian Studies*, Vol. 23, No. 3, 1964. str. 388–389.

⁴⁹ KERR. str. 124.

⁵⁰ Tojotomi Hidejoši nařídil rodu Šimazu zajistit tento cíl, a tak do království vyrazili v roce 1589 poslové. V té době však probíhala výměna na královském trůnu, kvůli čemuž nebylo nic ujednáno. (SMITS. *Maritime Ryukyu: 1050–1650*. str. 213.)

⁵¹ Kamei si vybral království jakožto odměnu za pomoc Hidejošimu při odstranění Akečiho Micuhideo, který zradil Odu Nobunagu.

⁵² KERR. str. 152. Hlavní cíl byla pro Hidejošiho invaze Číny, a tak nechtěl, aby nějaká vojska putovala někam jinam. Kameiovi jakožto odměnu pak místo království slíbil území v Číně. (SMITS. *Maritime Ryukyu: 1050–1650*. str. 214.)

⁵³ Celá komunikace probíhala prostřednictvím rodu Šimazu, protože Hidejoši považoval království za podřízeného tomuto rodu.

⁵⁴ Jakožto vazal Číny si království nemohlo dovolit učinit cokoliv, co by mohlo rozčlít Čínu a tím narušit vztahy.

bojovat. Po domluvách na japonské straně nakonec Hidejoši ustoupil a místo armády požadoval pouze materiální pomoc. Japonsko tedy nařídilo tehdejšímu králi Rjúkjú, Šó Neiovi (尚寧), dodat dostatek zásob na celou invazi. Toto nařízení ovšem Šó Nei ignoroval, čímž rozlítil Hidejošiho, který království poslal varování, po kterém nakonec Šó Nei Hidejošimu vyhověl a zásoby poskytl. Sotva království vyslalo první lodě se zásobami, přišla z Japonska zpráva, ve které stálo, že království musí dodat další zásoby. To ovšem království odmítalo, načež do Šuri z Japonska vyrazili poslové celou situaci prošetřit. Na místě jim bylo sděleno, že království je velmi chudé a nemůže si dovolit poskytnout takové množství zásob. Celá situace byla prošetřována, ovšem z důvodu zaneprázdnění Japonska nebyla vyřešena.⁵⁵

Po nástupu nového šóguna v Japonsku, Tokugawy Iejasua (徳川家康), bylo království nařízeno podříditi se Japonsku a prokázat šógunovi úctu. Šó Nei tato nařízení odmítl, čímž Japonsko pouze rozhořčil, a tak bylo plánováno potrestání království. Byla připravena vojska, která se měla vylodit na ostrově Amami Óšima, ovšem kvůli obavám z reakce Číny k této invazi nakonec nedošlo.⁵⁶

V roce 1607 mělo království opět vyjádřit úctu šógunovi. Jelikož ani tentokrát nepřišla z království žádná reakce, začala japonská strana připravovat invazi. Nejdříve se však Japonsko ještě jednou snažilo s královstvím vyjednávat. Sacumskými posly bylo království sděleno, aby buďto zaplatilo výdaje, které bylo nutné vynaložit na invazi Koreje, nebo Japonsku odevzdalo souostroví Amami.⁵⁷

Království v žádném případě nehodlalo výdaje zaplatit, a tak v říjnu roku 1608 začala finální fáze příprav invaze⁵⁸ sacumských vojsk do království Rjúkjú. Samotná invaze započala v březnu roku 1609. Vzhledem k situaci, která v království panovala, neměla sacumská vojska větší problémy království získat. Když dobyla hrad Šuri a donutila krále se vzdát, dospěla invaze na počátku května ke svému konci.⁵⁹

⁵⁵ KERR. str. 155.

⁵⁶ AKAMINE Mamoru. *The Ryukyu Kingdom: Cornerstone of East Asia*. str. 20.

⁵⁷ AKAMINE. str. 63.

⁵⁸ Dalším důvodem pro invazi byla také snaha Iejasua pomocí království obchodovat s Čínou. Samotné Japonsko totiž s Čínou v této době neobchodovalo, ovšem pokud by k tomu využívalo království Rjúkjú, tak mohl obchod probíhat. Tento záměr však Iejasuovi nevyšel. (TINELLO, Marco. *Sekaiši kara mita "Rjúkjú šobun"*. Rjúkjúko sošo, 2017. str. 36.)

⁵⁹ TURNBULL, Stephen. *The Samurai Capture a King: Okinawa 1609*. Oxford: Osprey Publishing, 2009. str. 32–48.

I když byl hlavní ostrov království dobyt, zbývaly ještě nejnižnější ostrovy. Sacumská vojska však již nechtěla další boje, a tak byli vysláni královi poradci⁶⁰, kteří obyvatele na ostrovech informovali a zajistili tak snadnou kapitulaci, díky čemuž začala 6. června 1609 nadvláda Sacumy. Byla vytvořena okupační správa a Šó Nei byl společně se svými nejbližšími úředníky držen v zajetí.⁶¹

Invaze měla na chod království těžký dopad. Největší změny způsobil seznam zvaný *Okite džúgo kadžó* (掟十五カ条), neboli Seznam patnácti nařízení, který zhotovila Sacuma. Tento seznam se skládal z následujících bodů:

1. *Z Číny nesmí být dovezeno jiné zboží než to, které žádá Sacuma.*
2. *Žádné dary nesmí být předány členovi ať už jakkoliv významné rodiny pouze z důvodu odlišného původu, ale pouze těm, kteří jsou schopni veřejné služby.*
3. *Ženě náčelníka nebudou dávány žádné odměny úřadu vlády.*
4. *Je zakázáno vlastnit sluhy.*
5. *Počet postavených chrámů a svatyň nesmí být příliš velký.*
6. *Žádný obchodník nemá dovoleno účastnit se zahraničního obchodu z nebo do Rjúkjú bez svolení Sacumy.*
7. *Žádný obyvatel Rjúkjú nesmí být poslán do Japonska jako otrok.*
8. *Všechny daně a jiné dávky budou vybírány v souladu s pravidly a předpisy stanovenými pověřeným úřadem z pevniny.*
9. *Náčelník má zakázáno svěřit řízení veřejných záležitostí na ostrovech někomu jinému než sanšikan.*
10. *Žádná osoba nesmí být domucena k nákupu či prodeji zboží proti své vůli.*
11. *Hádky a osobní potyčky jsou zakázány.*
12. *Je nutné podávat zprávy úřadu v Kagošimě v případě, že úředník, který od zemědělců a obchodníků vybírá daně, překročí své pravomoci.*
13. *Žádná loď nesmí z Rjúkjú vyplout do cizí země.*
14. *Je zakázáno použít jinou míru hodnoty než oficiální vládní míru známou jako koban.*
15. *Je zakázán hazard a jakékoliv jiné zlovyky podobného typu.⁶²*

⁶⁰ Tito poradci se nazývali *sanšikan* (三司官), neboli Rada tří. (Glossary of Selected Ryukyuan Terms. In: SMITS, Gregory. *Visions of Ryukyu*. str. 166.)

⁶¹ KERR. str. 159. Šó Nei se na Okinawu vrátil v roce 1611. Musel složit slib věrnosti Sacumě. Tento slib pak musel skládat každý nový král. (AKAMINE. str. 64.)

⁶² Cit. In: KERR. str. 162–163.

Těmito nařízeními však následky invaze neskončily. Došlo také k zmenšení rozlohy království, neboť se ostrovy Amami Óšima, Jorontó (与論島), Kikai a Okinoerabudžima (冲永良部島) staly součástí sacumského knížectví. Taktéž ekonomika byla velmi zatěžována, jelikož se království nově stalo vazalem také Japonska, tudíž i jemu muselo vzdávat tribut. Bylo však požadováno obrovské množství darů, které království nebylo schopno dodávat, tudíž se občas stávalo, že království lodě se zbožím ani nevyslalo.⁶³

Jelikož Šó Nei neměl žádné potomky, musel být po jeho smrti určen nový nástupce. Nakonec byl určen Šó Hó (尚豊), který tak v roce 1621 usedl na trůn. Šó Hó byl prvním vladařem ostrovů, který poznal nadvládu Sacumy. Sám o ničem nerozhodoval, všechny záležitosti musely nejdříve projít přes sacumské knížectví. Až po jejím schválení⁶⁴ mohlo být v království aplikováno cokoliv nového. Za Šó Hóovy vlády také nastaly velké změny. V roce 1634 se zbytek království, stejně jako již výše zmíněné čtyři ostrovy, také stal součástí sacumského knížectví. Královský rod byl zbaven oficiálního titulu *kokuó* (国王, král země) a místo toho byli králové označováni jakožto *kokuši*⁶⁵ (国司, guvernér provincie).⁶⁶

Ve druhé polovině 16. století se na souostroví Rjúkjú objevila výrazná postava. V roce 1666 byl jakožto *sessei*⁶⁷ (撰生) zvolen⁶⁸ Šó Šóken⁶⁹ (向象賢), který je považován za jednoho z nejdůležitějších a nejvlivnějších zákonodárců v historii království. I když byl pouhý poradce, provedl v království mnoho změn. Mimo jiné zefektivnil státní správu, prosadil zemědělské reformy a podpořil rozšíření a rozvoj japonského tradičního umění na území království. Také se snažil o co největší snížení výdajů v zemi omezením velikostí svateb, pohřbů, slavností a jiných dalších obřadů. Jakožto silně projaponsky smýšlející člověk prosazoval společný původ obyvatel království Rjúkjú a Japonců. To se snažil podpořit snížením počtu královských výprav

⁶³ AKAMINE. str. 68.

⁶⁴ Schváleno muselo být také samotné uvedení na trůn.

⁶⁵ Ačkoliv byli králové, zejména šógunátem, označováni jako guvernéri, titul král Rjúkjú (stejně jakožto ostatní šlechtické tituly) zůstaly zachovány.

⁶⁶ AKAMINE. str. 70.

⁶⁷ *Sessei* zastával funkci králova poradce, čímž byl druhým nejmocnějším mužem v Rjúkjú. Těmto poradcům se také říkalo předseda vlády. Společně se *sansikan* pracoval na tvorbě zákonů. První v této funkci byl Eiso, který se později stal králem. (Glossary of Selected Ryukyuan Terms. In: SMITS, Gregory. *Visions of Ryukyu*. str. 167.)

⁶⁸ Šó Šóken již od svých studií vzhlížel k Sacumě. Několik let zde pobýval a také se zde spřátelil s budoucím úředníkem, který měl na starost záležitosti týkající se království Rjúkjú. Silná podpora ze strany Sacumy tak přispěla k jeho zvolení. (SMITS. *Visions of Ryukyu*. str. 51.)

⁶⁹ Někdy také uváděn pod jménem Hanedži Čošú (羽地朝秀).

na ostrov Kudaka⁷⁰ (久高島). Tato omezení se snažil vysvětlit možným nebezpečím i vysokými náklady, ale hlavním důvodem byla snaha zalíbit se Japoncům a poukazovat na společný původ. To dokazuje i následující pasáž z jeho „Teorie o společném původu Rjúkjúanů a Japonců“:

„Můj osobní názor je, že my Rjúkjúané jsme národ, který původně přišel z Japonska. Důvod je ten, že je v dnešní době mnoho názvů našich míst, stejně jako názvů řek a hor..., zvířat a rostlin stejných jako v Japonsku. Naše jazyky jsou rozlišné, protože nás od Japonska odděluje velká vzdálenost a neměli jsme s ním dlouhou dobu žádný kontakt...“⁷¹

Jeho nejvýznamnějším počinem však byla kompilace první oficiální královské historie⁷². Šó Šóken byl velice úspěšný a uznávaný člověk, avšak v roce 1673 na svou funkci rezignoval.⁷³

Zatímco se Šó Šóken stavěl na stranu Japonska, objevili se v 17. a 18. století také lidé, kteří měli za vzor Čínu. Jedním z nich byl Tei Džunsoku (程順則), konfuciánský učenec, úředník a v jistém smyslu také ministr vzdělanosti⁷⁴. Pocházel z vesnice Kume, dlouhou dobu pobýval a studoval v Číně. Výrazně podporoval čínské studie na rjúkjúských ostrovech. V pozdějších letech se stal správcem města Nago⁷⁵ (名護), díky čemuž byl často nazýván „mudrc z Naga“.⁷⁶ Přestože byla Čína jeho vzorem pro to, jak by mělo vypadat království Rjúkjú, a viděl Rjúkjú jakožto podřízeného čínskému císaři, často se setkával s nejvyššími představiteli Japonska, mezi nimiž byl například Arai Hakuseki (新井白石), šógunův poradce.⁷⁷ V roce 1704 se stal vychovatelem korunního prince Šó Džuna, který však rok před nástupem na trůn zemřel, a korunního prince Šó Ekiho, který se stal králem v roce 1710.⁷⁸

⁷⁰ Ostrov Kudaka se nachází jižně od ostrova Okinawa. Je nazýván „ostrovem bohů“, a to kvůli tomu, že zde podle mytologie sestoupil bůh Amamikjo a stvořil království Rjúkjú. (A pilgrimage to “Kudakajima Island” in Okinawa, said to be the closest to Niraikanai, a paradise across the ocean. *Tadaima Japan: Japan Culture & Travel Web Magazine* [online]. 5. 10. 2018. [Cit. 30. 6. 2021]. Dostupné z: <https://tadaimajp.com/2015/05/okinawa-kudakajima/>.)

⁷¹ SMITS. *Visions of Ryukyu*. str. 56.

⁷² *Čúzan Seikan* (中山世鑑) neboli Zrcadlo Čúzanu popisuje kompletní historii od původu obyvatel. Tato kniha byla napsána v japonském jazyce, kromě určitých citací a souhrnu historie království Rjúkjú, kterou Šó Šóken sepsal v klasické čínštině. Není však úplně pravdivá, Šó Šóken hodně částí upravil. Zmiňuje například to, že království bylo Japonsku podřízeno již od 14. století a také si stěžuje na většinu předchozích králů. (SMITS. *Visions of Ryukyu*. str. 58–61.)

⁷³ SMITS. *Visions of Ryukyu*. str. 51–62. Důvod jeho rezignace není v žádném dostupném zdroji uveden.

⁷⁴ Nejedná se však o pozici ministra v úplném slova smyslu.

⁷⁵ Město Nago se nachází v severní části ostrova Okinawa.

⁷⁶ SMITS. *Visions of Ryukyu*. str. 62.

⁷⁷ KERR. str. 203.

⁷⁸ SMITS. *Visions of Ryukyu*. str. 63.

Další důležitou postavou, která byla výrazně ovlivněna Čínou⁷⁹, byl Sai On (蔡温). Pocházel z vesnice Kume a byl jedním ze *sanshikan*. Dlouhou dobu pobýval v Číně, kde studoval a působil také jako tlumočník. Po návratu z Číny se stal učitelem krále⁸⁰ Šó Ekiho. Mezi jeho největší úspěchy patří zlepšení ekonomického stavu království, podpora zemědělství, úprava krajiny⁸¹ a ochrana lesů. Jelikož pokládal konfucianismus za základní kámen státní správy, prosazoval jej do učebních osnov.⁸² Jeho otec, Sai Taku, sepsal další oficiální historii království pod názvem *Čúzan seifu* (中山世譜). Za Sai Onova života zažívalo království obrovskou prosperitu, po jeho smrti však docházelo k pomalému úpadku.

1.4 Kontakty se západními mocnostmi

Království Rjúkjú hrálo pro Japonsko významnou roli z hlediska ochrany před západními mocnostmi. Sloužilo totiž jako „obraný val“, který by tyto mocnosti zadržel. Šógunát se však obával, že pokud kterákoliv z mocností tento val prorazí, bude jednoduché se k japonským ostrovům dostat.⁸³

Příkladem, kdy království chránilo Japonsko před cizími vlivy, může být například událost z roku 1708, kdy italský misionář ztroskotal na ostrově Jakušima. Byl ihned zatčen a odveden do Eda k výslechu. Poté byl uvržen do vězení a byla mu zakázána jakákoliv činnost. Tento zákaz však nedodržel a v roce 1714 pokřtil sluhy, kteří ho měli hlídat. Za tento čin ho neminul trest, na jehož následky o rok později zemřel. Šógunát byl na pozoru a dal příkaz zničit všechny evropské lodě, které se k pobřeží přiblíží.⁸⁴

Špatné zprávy přicházely také z Číny, odkud se vraceli studenti zpět do království. Nesli zprávy o jezuitských misionářích, kteří cestují po Číně a blíží se na dohled k Rjúkjú. Kvůli obavám nařídil šógunát Sacumě sepsat oficiální studii království Rjúkjú a zaznamenat vše, co se tam děje, aby byl šógunát schopen království lépe porozumět. Kromě těchto nařízení však Sacuma také zakázala mnichům a studentům

⁷⁹ Tuto skutečnost dokazuje také fakt, že zatímco Čínu navštívil několikrát, Japonsko nikdy.

⁸⁰ Šó Eki nastoupil na trůn příliš mladý, a tak potřeboval učitele, který by ho naučil vše potřebné.

⁸¹ Zasloužil se například o úpravu řeky Hanedžió (羽地大川), díky čemuž zmizela možnost záplav na této řece. (Sai on ha donna hito? *Weblio džišo* [online]. [cit. 10. 9. 2021]. Dostupné z: <https://www.weblio.jp/content/%E8%94%A1%E6%B8%A9>).

⁸² Sai On to ha. *Kotobanku* [online]. [cit. 10. 9. 2021]. Dostupné z: <https://kotobank.jp/word/%E8%94%A1%E6%B8%A9-67704>.

⁸³ KERR. str. 239.

⁸⁴ KERR. str. 202.

z království cestovat dále než do Sacumy. Pakliže měl někdo cestovat do Eda, musel mít od Sacumy povolení.⁸⁵

Aktivita lodí západních mocností, především pak lodí Ruska, Velké Británie⁸⁶, Francie⁸⁷ a USA, začala narůstat na počátku 19. století. Tyto země se snažily dostat k japonským břehům a byly si dobře vědomy, že jim v tom brání ostrovy království Rjúkjú, tudíž pokud by se chtěly dostat blíže, musely by se prvně dostat na tyto ostrovy, ze kterých by už měly snadný přístup.⁸⁸

Příjezd západních mocností však nebyl jediným problémem, se kterým se království v tomto období muselo potýkat. V první polovině 19. století zasáhlo ostrovy království Rjúkjú mnoho přírodních katastrof, které měly za následky zničenou úrodu, obydlí a mnoho epidemií, kvůli čemuž byla ekonomika ve velmi špatném stavu. Jak zmiňuje Kerr, obyvatelé tento stav vždy zmiňovali i připlouvajícím západním mocnostem, i přesto je ale vždy pohostili a vítali s úsměvem.⁸⁹

Nejvíce byli v království vidět Američané, především pak komodor Perry, který do Nahy se svým loďstvem připlul 26. 5. 1853. Ihned jej šli přivítat místní úředníci, Perry je však odmítl, jelikož se domníval, že jsou příliš nízké hodnosti na to, aby se s ním setkali.⁹⁰ O několik dní později však přijal *sesseie* Ózata Čókjóa⁹¹ (大里朝教), kterého na své lodi pozval na večeři, kde mu sdělil, že by se se svou posádkou rád vyločil a navštívil královský palác. Tím zároveň ignoroval rozkazy amerického prezidenta, který Perrymu nařídil jednat „pouze se svolením s místními“⁹². Perry Ózata informoval, že by krále rád navštívil 6. června. Tato informace Ózata a jeho poradce velice šokovala. Perry byl plně rozhodnut a doufal, že bude přijat tak, jak se mu náleží. Ózata se tuto akci snažil Perrymu vymluvit, byl však neúspěšný.⁹³ Rozhodnut hrad navštívit, dostal se Perry až k jeho branám. Poté, co pod výhrůžkou násilí byly brány

⁸⁵ KERR. str. 203.

⁸⁶ Britové byli poblíž okinawského pobřeží velice aktivní. Do království zavítali v první polovině 19. století mnohokrát, např. v letech 1803, 1811, 1824, 1832 a 1843.

⁸⁷ Francie se v roce 1844 postarala v království o menší pozdvižení. Přišla totiž s tím, že se Britové chystají napadnout Japonsko a zabrat království Rjúkjú, a proto by království mělo přejít pod ochranu Francie, což však přední představitelé v Šuri odmítli. (KERR. str. 275.)

⁸⁸ KERR. str. 238–240.

⁸⁹ KERR. str. 242.

⁹⁰ KERR. str. 307.

⁹¹ Také znám jako princ Šó Ton (尚惇).

⁹² Cit. in: RABSON, Steve. Perry's Black Ships in Japan: The Whitewash of History. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 14, No. 9, 2016. str. 1–11. str. 4.

⁹³ RABSON, Steve. Perry's Black Ships in Japan: The Whitewash of History. str. 4.

otevřeny, však Perry zjistil, že na něj nikdo nečeká. Nádvoří bylo prázdné, a ani uvnitř hradu nikdo nebyl. Audience u krále se tak nedočkal.⁹⁴

Perry z Nahy několikrát vyplul. Poprvé tak učinil 9. června, kdy vyrazil směrem k Boninským ostrovům, aby je pro USA získal. Ostrovy nakonec odkoupil a 23. června se vrátil do Nahy. Podruhé z Nahy vyplul 2. července, kdy se poprvé pokusil o otevření Japonska. Do Nahy se pak vrátil 25. července. Po svém příplutí vznesl požadavky na vybudování skladu uhlí. Jeho první žádost byla zamítnuta, načež se Perry rozhodl, že si sklad vybuduje silou, a tak hrozil, že pokud sklad uhlí nedostane, obsadí Šuri. Pod tímto nátlakem nakonec Perry sklad získal.⁹⁵

Perry se také obával, že by jiná západní mocnost mohla nad královstvím získat moc, což nechtěl dovolit a moc nad ním chtěl mít on sám. Z toho důvodu poslal zpět do USA žádost, ve které se zmínil, že by chtěl zabrat jeden z ostrovů království a mít tak nad královstvím kontrolu, což však bylo rázně zamítnuto. Perry se se zamítnutím nechtěl spokojit, jelikož měl však důležitější práci v podobě vyjednávání s Japonskem, od své žádosti nakonec upustil.⁹⁶

Na jaře roku 1854 Perry opět vyplul směrem k Japonsku, aby s ním uzavřel smlouvu. Po úspěšném podepsání Kanagawské smlouvy již USA ztratily zájem o království, avšak Perry se tam za účelem urovnání vztahů ještě jednou vydal. Dne 8. července nejvyšším představitelům království představil první návrh dohody, která však byla zamítnuta. Perry však 11. července předložil další návrh, který byl již schválen, a došlo tak k podepsání dohody⁹⁷ mezi USA a královstvím Rjúkjú. Po jejím podepsání Perry království navždy opustil.⁹⁸

Spojené státy však nebyly jediné, s kým království v tomto období podepsalo dohody. Dalším státem byla Francie, která svá vyjednávání o dohodě započala 1. října 1855. Trvalo však ještě dalších šest jednání, než byla dohoda podepsána. K podpisu došlo o 14 dní později, 15. října. Smlouvu pak království podepsalo ještě s Nizozemskem, a to 6. července 1859.⁹⁹ Vztahy s těmito zeměmi pak byly podobné

⁹⁴ RABSON. str. 5.

⁹⁵ KERR. str. 320–325.

⁹⁶ KERR. str. 327.

⁹⁷ Tato dohoda zajišťovala Američanům, kteří na území království příplují, velkou náklonnost a pohostinnost. Obyvatelé království nesměli Američanům za žádnou cenu ublížit. Američanům byl také na území království vybudován hřbitov, který taktéž dle podmínek dohody nesměl být zničen.

⁹⁸ KERR. str. 333–335.

⁹⁹ TINELLO, Marco. *Sekaiši kara mita "Rjúkjú šobun"*. str. 70–78.

jako vztahy se Spojenými státy. Podepsáním těchto dohod tak pro království začala nová éra, která však netrvala dlouho.

2. Cesta k anexi

Japonsko prošlo ve druhé polovině 19. století velkými změnami. Vše započal americký komodor Matthew C. Perry, který v roce 1854 zajistil ukončení izolace Japonska. Následoval příjezd dalších západních mocností, se kterými Japonsko začalo obchodovat a umožnilo jim pobyt na japonském území. Díky obchodu se tak do Japonska začaly dostávat nové inovace, které se začaly hojně využívat. Narůstající západní vlivy se však nelíbily jednak císařskému dvoru, ale ani samurajské vrstvě, kvůli čemuž v zemi začaly vzpoury a nepokoje. Vše nakonec dospělo až k abdikaci šóguna, čímž byla v roce 1868 ukončena vláda šógunátu a reálná moc opět přešla do rukou císaře. Země však byla velmi zaostalá, a tak bylo nutné přijmout mnoho reforem, které měly Japonsko modernizovat a pozvednout.

Se změnami v Japonsku se dalo očekávat, že si Japonsko začne klást nároky také na království Rjúkjú. Netrvalo dlouho a Japonsko to dávalo velmi najevo. Když v 70. letech 19. století ztroskotala výprava z království na Tchaj-wanu a místní domorodci je téměř všechny povraždili, Japonsko chránilo „své Rjúkjú“ a domorodce potrestalo. Díky tomu si Japonsko začalo království přivlastňovat a klást si na něj nároky. To také obyvatelé království silně pociťovali. Požadavky sílily a vše vyvrcholilo v roce 1879, kdy království oficiálně zaniklo a jeho bývalé území se oficiálně stalo součástí Japonska jakožto prefektura Okinawa. S tím také přišlo mnoho změn, což s sebou neslo následky.

2.1 Otevření Japonska

Komodor Perry poprvé připlul k Japonsku v roce 1853. Jeho prvotní snaha o otevření Japonska však nebyla úspěšná, možná i kvůli neznalosti¹⁰⁰ vztahů uvnitř Japonska. Před odplutím však Japonsko varoval, že se za rok vrátí a bude očekávat kladnou odpověď. To také splnil a v roce 1854 se, tentokrát s celou svou flotilou, opět objevil u japonského pobřeží. Vyjednávání započala 8. března 1854. Jak zmiňuje Beasley, Perry ve svém hlášení napsal, že učinil veškeré potřebné přípravy na druhou návštěvu Japonska, protože si byl vědom důležitosti a morálního vlivu velké přehlídky síly na lid, jako jsou Japonci.¹⁰¹ S tímto byl Perry úspěšný a tak 31. března 1854 došlo k podepsání tzv. Kanagawské smlouvy, čímž se Japonsko otevřelo světu.¹⁰²

¹⁰⁰ Perry vezl dopis od amerického prezidenta adresovaný vládci země. Dopis byl však adresovaný japonskému císaři, který v této době žádnou moc neměl. (Milestones: 1830–1850; The United States and the Opening to Japan, 1853. *Office of the Historian* [online]. [cit. 27. 9. 2021]. Dostupné z: <https://history.state.gov/milestones/1830-1860/opening-to-japan>.)

¹⁰¹ BEASLEY, William. G. *The Meiji Restoration*. California: Stanford University Press, 2019. str. 95–96.

¹⁰² LABUS, David. *Japonsko. Stručná historie států*. Praha: Nakladatelství Libri, 2009. str. 64.

Kanagawská smlouva zajišťovala otevření dvou japonských přístavů, Šimoda, nacházející se na poloostrově Izu a Hakodate na ostrově Hokkaidó. Mimo jiné zajišťovala také bezpečí americkým trosečnickům a právo na amerického konzula v Šimodě. Podobné smlouvy pak podepsaly další zahraniční mocnosti – Velká Británie (1854), Francie (1855), Rusko¹⁰³ (1855) a Nizozemsko (1856).¹⁰⁴

Obsah těchto smluv však nebyl dostačující. Západní mocnosti si přály s Japonskem především obchodovat, a proto chtěly uzavřít obchodní smlouvy, které by to zajišťovaly. O vše se postaral americký konzul Townsend Harris. Ten do Japonska připlul v roce 1856 a okamžitě začal se šógunátem vyjednávat. Jeho vyjednávací taktiky byly úspěšné, a tak 29. července 1858 došlo k uzavření obchodní smlouvy mezi USA a Japonskem. Podobné smlouvy byly v následujících týdnech podepsány i s ostatními zeměmi. Obchodní smlouva zaručovala možnost obchodování v přístavech Šimoda a Hakodate, později také v přístavech Kanagawa, Nagasaki, Niigata a Hjógo. Kromě toho mohli v Edu a Ósace začít žít cizinci a americkým občanům bylo zajištěno právo exterritoriality.¹⁰⁵

Otevřením Japonska a podepsáním smluv došlo ke splnění hlavního cíle západních mocností v čele s USA. Díky tomu tyto mocnosti ztratily zájem o království Rjúkjú a zapoměly rovněž na smlouvy, které s královstvím podepsaly. To dokazuje také fakt, že například francouzská smlouva nebyla nikdy ratifikována. Tyto mocnosti však na území království často zamířily, zejména kvůli obchodu nebo křesťanským misím. Veškerou kontrolu nad vztahy se zahraničím měla Sacuma, bez které nemohli obyvatelé království s cizinci jednat.

Sacuma chtěla království využívat na obchod s Francií, a tak k tomuto účelu vznikl v roce 1851 plán, za kterým stál *daimjó* Šimazu Nariakira (島津斉彬). Podle dohody¹⁰⁶ zboží, které do království připutovalo z Francie, mělo ihned putovat do Sacumy. Komunikaci ze strany Rjúkjú měli na starosti dva z nejvyšších představitelů království, Itarašiki Čóčú¹⁰⁷ (板良敷朝忠) a Onga Čókó (恩河朝恒). Tito dva jsou však

¹⁰³ Tato smlouva navíc zajišťovala otevření přístavu v Nagasaki.

¹⁰⁴ REISCHAUER, Edwin O. a CRAIG, Albert M. *Dějiny Japonska*. Praha: Nakladatelství Lidové Noviny, 2001. str. 123–124.

¹⁰⁵ BEASLEY, William G. The foreign threat and the opening of the ports. In: JANSEN, Marius B. *The Cambridge history of Japan: Volume 5*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996. str. 280.

¹⁰⁶ Ne všichni z vůdců království však s tímto obchodováním souhlasili, a tak byl královský dvůr rozdělen na dva tábory. (SMITS. *Visions of Ryukyu...* str. 144.)

¹⁰⁷ Také známý pod jménem Makiši Pečin (Pekumi) Čóčú (牧志親雲上朝忠). Makiši Pečin je titul, který Itarašiki obdržel v roce 1858 za zásluhy a byl učiněn vůdcem čtvrti Makiši, která se nachází v Naze. (KERR. str. 347.)

známí především díky incidentu, který se odehrál v roce 1858. Ičiki Širó¹⁰⁸ (市来四郎), který byl pověřen Sacumou pro záležitosti obchodu mezi Rjúkjú a Francií, požadoval po Francii rychlé dodání zboží. Věděl, že zboží tak rychle dodat nelze, jeho hlavním úmyslem totiž bylo, aby došlo k porušení smlouvy ze strany Francie. Místo toho však došlo ke zrušení dohody a francouzské lodě z Nahy ihned odpluly. Ičiki se ihned stáhl do ústraní, Makiši a Onga však tolik štěstí neměli. Okinawský úředník jménem Zakimi Seifu (座喜味盛普) se je rozhodl obvinít¹⁰⁹ za vlastizrada a v září 1859 zatknout. Mnoho dalších okinawských úředníků bylo z království vyhnáno. Onga zemřel na následky věznění a mučení v roce 1860, Makiši spáchal během plavby do Kagošimy v roce 1862 sebevraždu. Celá tato událost je známa jako *Aféra Makiši-Onga* (牧志恩河事件, *Makiši Onga Džiken*).¹¹⁰

Ačkoli ještě v této době nemělo Japonsko přímé plány podmanit si království, revidovalo v roce 1862 svou strategii a označilo království za podřízeného jak Číny, tak Japonska. Taktéž potvrdilo sacumskou nadvládu nad královstvím jakožto způsob kontroly postupu západních mocností. Díky tomu šógunát poskytl těmto mocnostem informace o vztazích království s Čínou, Sacumou a samotným šógunátem. Ačkoliv tedy ještě v tomto období neprojevovalo Japonsko přímý zájem o království, vytvořilo si jisté základy, aby byla snaha o získání království v budoucnu jednodušší.¹¹¹ V samotném království se jinak žádné důležité události v tomto období neodehrály, vše podstatné probíhalo na území Japonska.

2.2 Restaurace Meidži

S otevřením Japonska však nebyli spokojeni běžní obyvatelé Japonska, kteří na svém území viděli cizince neradi. Často tak docházelo k ozbrojeným konfliktům. Při jednom z nich, v roce 1861 byl zabit Harrisův tlumočnick, při dalším konfliktu v roce 1862 byl během vyjížděky zabit jeden z britských obchodníků. Všechny tyto situace většinou končily vymáháním velkého odškodného na šógunátu.¹¹²

Ze všeho tak začal těžit císařský dvůr, který podpisy smluv výrazně odsuzoval. Dokázal na svou stranu získat nižší samuraje, tzv. *šiši* (志士), kteří začali proti šógunátu

¹⁰⁸ Také znám jako Ičiki Šóemon.

¹⁰⁹ SMITS (*Visions of Ryukyu...* str. 144) uvádí, že hlavní příčinou zatčení Makišiho a Ongy byla korupce a pomlouvání.

¹¹⁰ KERR. str. 344–348.

¹¹¹ TINELLO, Marco. Early Meiji Diplomacy Viewed Through the Lens of the International Treaties Culminating in the Annexation of the Ryukyus. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 19, No. 2, 2021. str. 1–26. str. 4.

¹¹² REISCHAUER a CRAIG. *Dějiny Japonska*. str. 124–125.

vystupovat. Šógunát se snažil získat podporu¹¹³ zpět, jenže vše končilo neúspěchem, čímž ji naopak nadále ztrácel, což bylo také znát na novém hnutí, které se v této době vytvořilo. Hnutí *Sonnó džóí* (尊王攘夷, „Sláva císaři, vyžeňte barbary“), které si dalo za cíl zbavit Japonsko zahraničních mocností. Ve většině konfliktů však proti lépe ozbrojeným mocnostem nemělo šanci, a tak se do popředí hnutí proti šógunátu dostala dvě knížectví – Sacuma a Čóšú.¹¹⁴

Zejména hnutí Čóšú se šógunátu nebálo a párkrát se s ním střetlo ve válečném konfliktu. Přestože většina konfliktů skončila příměřím, znamenalo to porážku šógunátu. Spojením se sacumským knížectvím tak vznikla silná koalice proti šógunátu, na kterou nebyl šógunát schopen reagovat. Ten tak nadále ztrácel svou sílu, což dokazovalo zrušení systému střídavé služby knížat v roce 1862, čímž šógunát ztratil možnost knížata jakkoliv kontrolovat. V roce 1866 sice nastoupil nový šógun Keiki (Tokugawa Jošinobu, 徳川慶喜), který měl snahu zemi modernizovat, svůj cíl však již nedokázal zrealizovat. Odpor byl stále silný, a tak šógun v listopadu 1867 na svůj post rezignoval a navrátil moc do rukou císaře.¹¹⁵ Tím však celý problém neskončil.

Po abdikaci šóguna povstalecké síly neskončily. Dalším cílem bylo šógunát úplně odstranit, o což se zasloužil Iwakura Tomomi (岩倉具視), který přiměl císaře k vydání císařského ediktu vyzývajícího ke zničení šógunátu. Díky tomu 3. ledna 1868 obsadily jednotky v čele aliancí Sacuma-Čóšú císařský palác v Kjótu, kde byl následně vydán *dekret o restauraci císařské moci*. Keiki neměl zájem s císařskými jednotkami bojovat, někteří jeho stoupenci se však s tímto stavem neshodli a byli odhodláni bojovat. Proběhlo několik ozbrojených střetů napříč Japonskem, avšak když byli poraženi i poslední stoupenci šógunátu na Hokkaidu, neexistoval již nikdo, kdo by byl připraven vzepřít se změnám.¹¹⁶

Vzpouru proti šógunátu vedli především nižší samurajové, kteří tak nyní drželi veškerou moc, což se nelíbilo některým mocnějším knížatům. Nižší samurajové však nemohli jednat vlastním jménem, museli se proto zaštitovat císařským majestátem. Z toho důvodu byl v dubnu 1868 vydán dokument *Gokadžó no Goseimon* (五箇条の御

¹¹³ Jedním z pokusů bylo jmenování do čela vlády Iiho Naosukeho (井伊直弼) a dosazení na pozici vrchního seniora. Ii se snažil o znovuoživení autority šógunátu. Zpočátku byly jeho snahy úspěšné, netrvaly však příliš dlouho. V roce 1860 byl totiž zavražděn patriotickými samuraji.

¹¹⁴ LABUS, David. *Japonsko*. str. 65.

¹¹⁵ LABUS. str. 66–67.

¹¹⁶ REISCHAUER a CRAIG. *Dějiny Japonska*. str. 135–136.

誓文, Císařská přísaha o pěti člancích), který jasně naznačil další směr, kterým se Japonsko bude ubírat. Dokument obsahoval následující body:

1. *Budou ustavena poradní shromáždění a o všech vládních záležitostech bude rozhodováno na veřejné diskusi;*
2. *Všechny vrstvy se musí spojit, aby mohly být vykonávány plány vlády;*
3. *Všem musí být umožněno dosažení osobních cílů, aby mezi lidmi nepanovala nespokojenost;*
4. *Špatné zvyky minulosti musí být odstraněny a nové zvyky budou založeny na spravedlivých zákonech přírody;*
5. *Za účelem posílení blahobytu císařství se budou znalosti hledat po celém světě.*¹¹⁷

Nová vláda nyní musela prosadit svou moc. Muselo tak dojít k centralizaci moci, což představovalo problém. Země totiž byla rozdělena na přibližně 260 autonomních knížectví, která bylo potřeba spojit. Tento proces začal v roce 1869, kdy první knížata navrátila svá léna i všechna privilegia do rukou císaře. Následovalo mnoho dalších knížat, a tak se již na počátku roku 1870 většina z nich stala guvernéry, kteří však stále měli dostatek pravomocí. O rok později následoval rozhodující krok, kdy bylo oznámeno zrušení všech lén a vyhlášeno vytvoření nových administrativních jednotek – prefektur.¹¹⁸ Tento proces je nazýván *haihan čiken* (廃藩置県, zrušení systému knížectví). Počet vzniklých prefektur byl však příliš velký, a tak postupně docházelo k redukci. Hranice se postupně posouvaly, až se počet prefektur snížil na 72. Ten však nebyl konečný, jelikož později, v roce 1890, se počet ještě snížil, a to na 45. V každé prefektuře byl následně zřízen místní systém úředníků, kteří měli mnoho úkolů. Hlavní z nich byly dohled nad svatyněmi a chrámy, udržování škol a veřejných budov, udržování cest a mostů a další.¹¹⁹

Restaurace Meidži rozpoutala změny, a tak se dalo očekávat, že jistými změnami projde také rozdělení obyvatelstva. Ke změnám přispělo především přerozdělení půdy a návrat vlády císaře, kvůli čemuž knížata ztratila schopnost vládnout prostému lidu,

¹¹⁷ Charter Oath. *Encyclopedia Britannica* [online]. 30. 3. 2021 [cit. 28. 12. 2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Charter-Oath>.

¹¹⁸ LABUS. str. 69.

¹¹⁹ BEASLEY, William G. *Modern History of Japan*. New York: Frederick A. Preager, Publisher, 1963. str. 126.

což vyústilo ve formální zrušení dosavadního dělení společnosti¹²⁰ a zavedení nového dělení. Dvorská šlechta a knížata byla sjednocena do jedné skupiny šlechty nazývané *kazoku* (華族). Samurajové byli začleněni do skupiny *šizoku* (士族) a nižší samurajové nyní patřili do *socu*¹²¹ (卒). Zbytek obyvatelstva byl zařazen mezi prostý lid, tedy *heimin* (平民).¹²²

Japonsko oproti Západu silně zaostávalo, a proto bylo potřeba učinit vše možné, aby se modernizovalo a Západ postupně dohnalo. První krok byl učiněn v prosinci 1871, kdy z Jokohamy vyplula výprava, která byla označena jako Iwakurova mise. Tuto výpravu vedl Iwakura Tomomi, který se společně¹²³ s dalšími úředníky, studenty, tajemníky a tlumočníky vydal do USA a Evropy. Výprava měla několik úkolů, především pak získat uznání Západu, pokusit se revidovat nerovnoprávné smlouvy podepsané v dřívějších letech a poté také získat dostatek znalostí, které by se daly v Japonsku uplatnit. Především pak šlo o průmysl, politiku, armádu a vzdělání.¹²⁴

Získané znalosti byly postupně zpracovávány a přetvářeny pro potřebu japonské modernizace. Hlavním heslem celé modernizace se stalo heslo *fukoku kjóhei* (富国強兵, bohatý stát a silná armáda). O ekonomický rozvoj se zasloužil především rozvoj průmyslu. V roce 1870 bylo založeno ministerstvo průmyslu, které vedl Itó Hirobumi (博文伊藤). Postupně byly otevírány doly a budovány různé továrny, jmenovitě například cementárny, sklárny, nebo cihelny. Kromě těchto nových budov však musela být vybudována nová infrastruktura, především pak vnitrostátní komunikace a železnice, které byly pro odvětví průmyslu klíčové. Zapojení průmyslu v zemi bylo úspěšné a finance v zemi začaly postupně narůstat.¹²⁵

Kromě průmyslu se modernizovalo také například školství, pro které byl v září 1872 představen nový systém vzdělávání. Podle něj bylo Japonsko rozděleno na 8 velkých regionů, v každém z nich pak měla být vybudována jedna univerzita¹²⁶ a 32 středních škol. Každá oblast střední školy měla posléze obsahovat dostatečný počet základních škol. Projekt byl úspěšný a okolo roku 1880 již bylo v Japonsku přibližně

¹²⁰ Do restaurace Meidži byla společnost rozdělena na 4 vrstvy, souhrnně označováno jako *šinókovášó* (士農工商). Jednotlivými vrstvami byli samurajové (士), zemědělci (農), řemeslníci (工) a obchodníci (商).

¹²¹ Tato skupina však byla v roce 1872 zrušena a sjednocena s *šizoku*, velké množství samurajů patřících dříve do *socu* však bylo přeřazeno mezi prostý lid.

¹²² BEASLEY, William G. *Modern History of Japan*. str. 111.

¹²³ Celkem se výpravy účastnilo něco málo přes 50 členů.

¹²⁴ LABUS. str. 74.

¹²⁵ REISCHAUER a CRAIG. str. 148–157.

¹²⁶ První univerzitou byla Tokijská univerzita, která byla otevřena v roce 1877.

28000 základních škol, na které docházelo přibližně 2 miliony žáků (40 % dětí školního věku), přičemž číslo postupně rostlo.¹²⁷

Druhou částí hesla *fukoku kjóhei* byla silná armáda, tudíž další složkou, která potřebovala projít modernizací, byla právě armáda. Nejprve byl v roce 1873 vydán zákon o branné povinnosti, který počítal s povinnou tříletou vojenskou službou. Ta se setkala s několika obtížemi a byla plně prosazena až po několika úpravách. Kromě pozemních sil bylo budováno také námořnictvo, pro které bylo zbudováno také ministerstvo. Námořnictvo však počítalo s budováním moderních válečných lodí, což bylo velice nákladné, a tak budování námořnictva několik let trvalo.¹²⁸ Pozemní síly pak byly trénovány v evropských technikách a používaly moderní západní zbraně. Kromě armády však modernizací prošly také policejní sbory. Ty byly modernizovány především podle francouzského a německého vzoru. V roce 1874 pak vláda založila nový policejní systém, který vycházel ze systému evropského. Policejní jednotky byly centralizovány a řídil je nově vzniklý policejní úřad.¹²⁹ Díky všem těmto a dalším změnám a modernizacím Japonsko postupně vzkvétalo a dohánělo západní mocnosti.

2.3 Knížectví Rjúkjú

Probíhající změny v Japonsku po restauraci Meidži měly dopady také na království Rjúkjú. Poté, co došlo ke zrušení knížectví a byly zavedeny prefektury, byla správa království provizorně přiřazena prefektuře Kagošima. Začalo se také přemýšlet nad tím, jak s královstvím dále naložit. Na jaře roku 1872 vznikly tři hlavní scénáře. S prvním přišel náměstek ministra financí Inoue Kaoru (井上馨), který tvrdil, že Rjúkjú je od 17. století pod nadvládou Sacumy, avšak je stále vazalem Číny. Proto navrhoval zrušit systém dvojího podřízení a přivést království pouze pod nadvládu Japonska. Druhý scénář navrhl ministr zahraničí Soedžima Taneomi (副島種臣), který souhlasil s Inouem z hlediska přivedení království pod nadvládu Japonska. Tento krok však bylo podle něj nutné udělat postupně, tedy nejdříve bylo potřeba zajistit, aby se král Šó Tai stal vládcem „knížectví Rjúkjú“¹³⁰ (琉球藩, *Rjúkjú han*). Také navrhoval zrušit veškeré

¹²⁷ BEASLEY. *Modern History of Japan*. str. 140.

¹²⁸ LABUS. str. 72.

¹²⁹ KHAN, Bashir Uddin. Convergence of Police History from a Comparative Analysis among Different Countries: Lessons for Bangladesh. In: *Journal of Law, Policy, and Globalization*, Vol. 73, 2018 [cit. 7. 2. 2022]. str. 30–43. str. 37.

¹³⁰ Ačkoliv v Japonsku došlo v roce 1871 ke zrušení knížectví a založení prefektur, nemohlo být království rovnou změněno na prefekturu. Čína totiž v otázce Rjúkjú stále hrála velkou roli, a tak v tuto chvíli nepřipadalo v úvahu, aby bylo království pod přímou správou Japonska. Knížectví tak představovalo jakýsi mezistupeň, kdy bylo Rjúkjú částečně přivedeno pod správu Japonska a byla zahájena příprava k úplnému přivlastnění.

vztahy se zahraničím, které království mělo. Poslední scénář představili další členové vlády, kteří přišli s devítibodovým dokumentem, ve kterém doporučovali zachovat stávající stav a veřejně prohlásit, že je království Rjúkjú vazalem jak Japonska, tak Číny.¹³¹

Nakonec zvítězil Soedžimův návrh a na stvrzení změn měl jet v roce 1872 král Šó Tai (尚泰) vzdát hold japonskému císaři, což však odmítl, vyslal za sebe zástupce a svou absenci odůvodnil nemocí. Místo něj se tak do Tokia vypravil jeho strýc, princ Ie¹³² (伊江王子), a jeden z ministrů, Ginowan Uekata. 16. října¹³³ pak byla výprava předvolána k ministrově zahraničí, který jim přečetl oficiální císařský výnos, adresovaný Šó Taiovi:

„Nastoupili jsme na trůn linie nepřerušené na věčné časy a nyní vládeme celé zemi. Království Rjúkjú, nacházející se na jihu, pochází ze stejné rasy, má stejné návyky a jazyk a bylo vždy oddané Sacumě. Vážíme si této oddanosti, zde vás povyšujeme do šlechtického stavu a jmenujeme králem knížectví Rjúkjú. Šó Taii, přijměte zodpovědnost za správu knížectví a navždy nám pomáhejte.“¹³⁴

Princ Ie byl tímto sdělením šokován, avšak nezbývalo mu nic jiného než tyto změny přijmout. Na důkaz jmenování bylo Šó Taiovi v Tokiu zřízeno sídlo, připraven finanční příspěvek ve výši třiceti tisíc jenů a do Šuri bylo odesláno několik darů.¹³⁵

Zřízením knížectví považovalo mnoho japonských úředníků mezinárodní smlouvy království za neplatné. 30. října nařídila japonská vláda nahradit správce Rjúkjú, kterého dosadila Sacuma, kancelář ministerstva zahraničí, která dostala za úkol dohlížet na zahraniční vztahy nově vzniklého knížectví. Japonsko tak v tuto chvíli převzalo kontrolu nad všemi smlouvami se západními mocnostmi, které Rjúkjú do této doby podepsalo. O těchto změnách ihned informovalo zástupce USA a Francie, kterým také bylo sděleno, že Japonsko přebírá za Rjúkjú zodpovědnost, čímž představilo nový postoj vůči této zemi. Jediná země, která o tomto nebyla informována, byla Čína, jelikož si členové japonské vlády byli vědomi citlivosti celé události a netušili, jak by

¹³¹ TINELLO, Marco. A New Interpretation of the Bakufu's Refusal to Open the Ryukyus to Commodore Perry. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 16, No. 3. 2018. str. 1–21. str. 17.

¹³² Taktéž znám pod jménem Šó Ken (尚健).

¹³³ Tímto okamžikem započal proces anexe Rjúkjú, v japonštině zvaný *Rjúkjú šobun* (琉球処分).

¹³⁴ Cit. in: KERR. str. 363.

¹³⁵ KERR. str. 363.

Čína zareagovala.¹³⁶ V tuto chvíli tak tributární vztah mezi Rjúkjú a Čínou stále zůstal v platnosti.¹³⁷

Těmto okamžikům předcházela jedna událost, která k této změně království prakticky nasměrovala a rozhodla o jeho osudu. Během tributární mise do Číny v prosinci 1871 ztroskotala jedna z lodí na pobřeží ostrova Tchaj-wan. 55 mužů z celkem 69členné posádky bylo zavražděno místními domorodci. Zbytku se podařilo utéct do nejbližší vesnice, ze které se zpráva o zavraždění postupně dostala až do Tokia. Jak se však tato zpráva do Tokia dostala, není úplně zřejmé. Podle japonské strany přišel ze Šuri dopis, Leung však tvrdí, že by si Rjúkjú na takovou událost nikdy nestěžovalo.¹³⁸ Již dříve se totiž stal podobný incident a ani v té době nebylo nic hlášeno. Jediné, co Šó Tai udělal, bylo poděkování za záchranu zbylých členů výpravy, čímž byl případ uzavřen. Zpráva se tak do Tokia nejspíše dostala s pomocí japonských úředníků, kteří na Okinawě byli v době, kdy se tento incident řešil.¹³⁹

V září 1872 žádal japonský ministr v Pekingu potrestání tchajwanských domorodců. Čína se však vzdala zodpovědnosti a odmítala celý incident jakkoliv řešit.¹⁴⁰ Japonsko se tak rozhodlo vzít záležitost do vlastních rukou, což částečně sklidilo úspěch¹⁴¹ u některých západních zemí. Začalo se připravovat na trestnou výpravu a na pomoc si vzalo několik členů amerického námořnictva. Když však bylo vše připraveno a loďstvo se chtělo vydat na cestu, Čína najednou změnila názor a začala si nárokovat plnou suverenitu nad Tchaj-wanem a také království Rjúkjú. To změnilo pohled Západu včetně USA, které se díky tomu nechtěly ve výpravě angažovat. Zastavit akci chtěla také japonská vláda, která se bála reakcí Západu. To však generál Saigó Cugumiči (従道西郷) ignoroval a v roce 1874 lodím nařídil vyplout a vydat se na Tchaj-wan. Čína nekladla žádný odpor, a tak Saigó se svou družinou ihned po vylodění skupinu domorodců potrestal. Po uklidnění situace začalo vyjednávání mezi čínským

¹³⁶ Japonsko přijetím Soedžimova návrhu riskovalo. Existovala totiž možnost, že pokud by se o tom Čína dozvěděla, nenechala by to jen tak a snažila by se Rjúkjú získat zpět pro sebe. Proto bylo velice důležité, aby se Čína skutečný stav věci nedozvěděla.

¹³⁷ TINELLO. *Early Meiji Diplomacy*... str. 5–6.

¹³⁸ Leung také tvrdí, že podle dostupných záznamů království Rjúkjú nikdy nepožádalo Japonsko o vojenskou pomoc. (LEUNG, Edwin Pak-Wah. *The Quasi-War in East Asia: Japan's Expedition to Taiwan and the Ryūkyū Controversy*. In: *Modern Asian Studies*, Vol. 17, No. 2. Cambridge University Press, 1983. str. 266.)

¹³⁹ LEUNG, Edwin Pak-Wah. *The Quasi-War in East Asia: Japan's Expedition to Taiwan and the Ryūkyū Controversy*. str. 264–266.

¹⁴⁰ KERR. str. 356–358.

¹⁴¹ Pobřeží Formosy bylo totiž velkým problémem pro mnoho lodí plujících v jeho okolí. Čína neměla nad domorodci příliš velkou kontrolu, a tak ztroskotání na ostrově znamenalo vždy nebezpečí. (KERR. str. 357.)

komisařem a Saigóem, které probíhalo od července do října. 31. října došlo k podepsání oficiálního dokumentu, ve kterém Čína uznala jednání Japonska a zavázala se zaplatit za infrastrukturu, kterou Japonsko během výpravy na Formose vybuďovalo. Také se zavázala zaplatit odškodné rodinám zavražděných Okinawanů. O všem byl informován japonský císař, který byl s výsledkem spokojen a případ tím uzavřel.¹⁴²

Díky potrestání domorodců a podepsání dohody s Čínou změnilo Japonsko pohled na okinawské vysílání tributárních lodí do Číny. Když v roce 1874 zamířil do Pekingu japonský politik Ókubo Tošimiči (大久保利通), aby doladil poslední detaily dohody, zjistil, že Rjúkjú tributární lodě do Číny stále vysílá, což jej velmi rozhořčilo. Ačkoliv to Japonsku do této doby nevadilo, vnímalo to nyní jako podřívání autority.¹⁴³ Smlouva byla podepsána a Čína uznávala japonskou nadvládu nad Rjúkjú, avšak ne úplnou, z čehož Ókubo usuzoval, že je Rjúkjú stále podříváním Japonska i Číny. Vyžadoval proto, aby vláda nad Rjúkjú zajistila plnou moc.¹⁴⁴

V roce 1875 byla do Tokia předvolána výprava, které bylo oznámeno vyřešení incidentu na Formose a předání peněz, které se Čína zavázala zaplatit. 31. března si výpravu předvolal Ókubo, aby ji informoval, že Japonsko bude mít na Rjúkjú požadavky. Dále zmínil, že je knížectví potřeba přizpůsobit novému systému prefektur. Poté představil pět hlavních požadavků:

- 1. Král Rjúkjú by měl navštívit Tokio a poděkovat císaři za ochranu v případě ztroskotání na Formose.*
- 2. Šuri by mělo zanechat používání názvů čínských ér a přejít na japonské názvy ér. Dále by mělo Rjúkjú přijmout festivaly a slavnosti, které jsou v Japonsku, například oslava císařových narozenin, oslava založení Japonska a oslavy Nového roku.*
- 3. Šuri by mělo přijmout japonský trestní zákoník a do Tokia odeslat tři úředníky, kteří by se jej naučili.*
- 4. Správní organizace Šuri by měla být revidována, přičemž budou za tímto účelem na ostrovy vysláni experti z Tokia.*

¹⁴² KERR. str. 359–360.

¹⁴³ KERR. str. 366.

¹⁴⁴ NORIHITO Mizuno. Early Meiji Policies Towards the Ryukyus and the Taiwanese Aboriginal Territories. In: *Modern Asian Studies*, Vol. 43, No. 3. Cambridge University Press, 2009 [cit. 3. 11. 2021]. str. 733.

5. *Mělo by být vybráno 10 studentů, kteří se budou v Japonsku učit novým trendům.*¹⁴⁵

V témže roce byl na Okinawu vyslán Macuda Mičijuki (松田道之), aby záležitost ohledně Rjúkjú vyřešil. 14. července se sešel s princem Nakidžinem (今帰仁王子)¹⁴⁶, aby jej seznámil s císařskými pokyny, které zasadily další rány do života obyvatel Rjúkjú a připravily je na život pod úplnou nadvládou Japonska. Pokyny obsahovaly celkem 8 bodů, část z nich byla stejná jako první požadavky, které představil Ókubo:

1. *Je zakázáno vzdávání holdu Číně a odesílání gratulací novému císaři.*
2. *Přijímání potvrzení z Číny o uvedení do úřadu nového krále bude zastaveno.*
3. *Čas bude počítán podle kalendáře Meidži a budou dodržovány všechny japonské slavnosti tak, jak jsou vedeny.*
4. *Budou vybráni dva nebo tři úředníci a odesláni do Tokia za účelem seznámení se s japonským trestním právem.*
5. *Za účelem vzdělání a seznámení se s moderním světem bude do Tokia vysláno 10 mladých studentů.*
6. *Rjúkjúská rezidence v čínském městě Fu-čou ukončí svou činnost.*
7. *Král navštíví Tokio za účelem vyjádření vděčnosti císaři za založení knížectví Rjúkjú.*
8. *V knížectví bude postavena budova pro vojenskou posádku.*¹⁴⁷

Okinawanům tak bylo nařízeno, aby ukončili všechny vztahy s Čínou. Nastaly tak první zásadní změny, jelikož Čína fakticky pomáhala království formovat a Rjúkjú se dokázalo vyvíjet také díky velkému přispění Číny, ať už formou obchodu či vzdělávání. Zrušení všech vztahů tak na ostrově vyvolalo vlnu protestů. Okinawané si byli vědomi dlouhého období dvojího podřízení, na Japonsko a Čínu pohlíželi jako na „matku a otce“, tudíž s těmito změnami nebyli spokojeni. Někteří však s těmito nařízeními souhlasili, takže byla Okinawa opět rozdělena na dva tábory.¹⁴⁸

Ukončení všech vztahů s Čínou znamenalo také zrušení obchodního místa, které Rjúkjú v Číně mělo, což byl velký zásah do ekonomiky knížectví. Kromě toho došlo

¹⁴⁵ Cit. in: KERR. str. 367–368.

¹⁴⁶ Také znám jako Šó Hicu (尚弼).

¹⁴⁷ Cit. in: AKAMINE. str. 148.

¹⁴⁸ SMITS. *Visions of Ryukyu...* str. 145.

také k přezkoumání všech hodnot. U některých došlo ke změnám a některé byly dokonce zrušeny. Prestiž okinawských úředníků tak byla hodně narušena, a to i těch, kteří pobývali v Japonsku a spolupracovali s japonskou vládou.¹⁴⁹

Někteří z obyvatel Okinawy se snažili situaci vyřešit, kvůli čemuž byla do Pekingu tajně vyslána delegace, aby požádala Čínu o pomoc. Číně na Rjúkjú příliš nezáleželo, avšak byla si vědoma toho, že by jistým způsobem tato událost pomohla poštvat Japonsko proti západním mocnostem, které by tak do tohoto incidentu zatáhla. Během debat v Pekingu však Japonsko dále konalo. V Naze byla vybudována kasárna a byl sem z Tokia vyslán taktéž úředník, který vedl policii, hlídal soudní spory a vyřizoval záležitosti ohledně cestování, které také doznalo několika změn. Začala totiž platit cestovní nařízení, která platila po celém Japonsku, takže kdokoliv, kdo chtěl z Okinawy vycestovat mimo japonské souostroví (především do Číny), musel poslat oficiální žádost do Tokia. Žádost pak prošla mnoha projednáváním, avšak vždy byla zamítnuta. Kdokoliv, kdo bez povolení vycestoval do Číny, byl následně zatčen a tvrdě potrestán.¹⁵⁰

Ačkoliv tak Rjúkjú stále nebylo plnou součástí Japonska, začaly se dít již první změny, které s sebou nesly velké následky. Převzetí správy zahraničních smluv se sice nemusí zdát jako velký problém, ovšem Japonsko tím vlastně kontrolovalo všechny lodě, které na ostrovy připluly, takže kontrolovaly i mezinárodní obchod s těmito zeměmi, tudíž království přicházelo o jisté výhody a také finance. Mnohem větší problémy však neslo ukončení vztahů s Čínou. Vysílání tributárních lodí a přijímání čínských návštěv sice bylo velice nákladné, což neprospívalo domácí pokladně, ale Rjúkjú si tím udržovalo jistou prestiž, ale především také obchod a vzdělanost. Tento obchod tak částečně pokrýval náklady na cesty a vítání návštěv. Jeho zrušením tak Rjúkjú přišlo o další větší obnos financí. V neposlední řadě se pak obyvatelé království stali vězni na vlastním území, jelikož kromě Japonska nemohli nikam vycestovat.

Kvůli těmto změnám tak království Rjúkjú, a především ostrov Okinawa zažíval těžké časy, což nejhůře nesli stoupenci Číny, kteří na ostrově vyvolávali mnoho protestů, podnikali útoky na stoupence Japonska, a především na ty, kteří v roce 1872 přijali nařízení o změně království na knížectví. Střediskem odporu proti Japonsku se stala vesnice Kume. Situace byla velice neúprosná, a tak mnoho z těch, kteří se změnami

¹⁴⁹ KERR. str. 366–367.

¹⁵⁰ KERR. str. 374–375.

nesouhlasili, utekli do exilu, nejčastěji do Číny¹⁵¹. Ta začala otázku Rjúkjú řešit, a to dokonce s bývalým americkým prezidentem, generálem Ulysessem S. Grantem, ovšem až v roce 1878. Když se o tom dozvědělo Japonsko, které nějakou dobu situaci v Rjúkjú, především z důvodu vnitřních problémů, neřešilo, začalo rychle jednat. Hlavním návrhem bylo zrušení knížectví Rjúkjú a založení prefektury Okinawa. Nebyl čas myslet na to, jak budou reagovat obyvatelé Rjúkjú. Hlavním cílem bylo zamezení jakéhokoliv vměšování Číny. Bylo jasné, že pokud se z Rjúkjú oficiálně stane pevná součást Japonska, nemůže si na něj Čína činit nároky a Japonsko se jej tak nemusí vzdávat.¹⁵²

Tento návrh byl jednohlasně přijat a Japonsko tak začalo činit první kroky. 28. prosince 1878 bylo nařízeno všem úředníkům, kteří byli z Nahy vysláni do Tokia, aby se ihned vrátili zpět na území Rjúkjú. Macuda byl opět vyslán do Šuri. 24. ledna 1879 předal zástupcům krále oficiální zprávu, ve které byly vypsány stížnosti na vedení ostrova a taktéž poukazyval na tajnou cestu do Pekingu, která se konala i bez potvrzení z Tokia. Během Macudova pobytu na Okinawě probíhaly v Tokiu finální přípravy na zrušení knížectví. 12. března se Macuda opět vydal na Okinawu, tentokrát však nebyl sám. Spolu s ním cestovali policejní náčelník Sonoda Jasutaka a 160 členů policejního sboru. Výprava na Okinawu dorazila 25. března.¹⁵³ Osud Rjúkjú byl nadobro zpečetěn.

2.4 Prefektura Okinawa

Macuda se 27. března 1879 společně s jednotkami policejního sboru vydal do hradu Šuri, kde předal princí Nakidžinovi rozhodnutí Tokia o zrušení knížectví a ukončení rjúkjúské monarchie. Toto rozhodnutí se skládalo z celkem čtyř hlavních bodů:

1. *Je zrušeno knížectví Rjúkjú a založena prefektura Okinawa.*¹⁵⁴
2. *Tato akce je trestem za nedodržení příkazů japonské vlády z let 1875 a 1876.*
3. *Princové Ie a Nakidžin získají jakožto čim císařské milosti titul vévoda.*

¹⁵¹ Útěk do Číny měl také jeden vedlejší, avšak velký důvod. Z Číny totiž tito lidé mohli mít stále přehled o dění na ostrovech, a tak se mohli pokoušet toto dění částečně změnit. Navíc také doufali, že Čína tuto situaci nenechá jen tak a pokusí se získat království zpět pod svůj vliv.

¹⁵² KERR. str. 376–377.

¹⁵³ KERR. str. 378.

¹⁵⁴ Změna z Rjúkjú na Okinawu měla mnoho důvodů. Jedním z nich je ten, že se Japonsko snažilo o to, aby obyvatelé zapoměli na minulost, kdy měli vazby na Čínu. Jelikož název Rjúkjú pochází od čínského císaře a je tak připomínkou, že obyvatelé byli kdysi vazaly Číny, byl použit nový, čistě japonský název Okinawa. (MEYER, Stanislaw. Between a Forgotten Colony and an Abandoned Prefecture: Okinawa's Experience of Becoming Japanese in the Meiji and Taishō Eras. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 17, No. 7, 2020 [cit. 29. 12. 2020]. str. 1–16. str. 5.)

4. Král Šó Tai musí okamžitě navštívit Tokio.¹⁵⁵

Brány hradu byly uzavřeny a všichni obyvatelé Okinawy byli z pozemků hradu vykázáni. Došlo k zabavení všech oficiálních dokumentů a následně byl král Šó Tai vypraven na cestu do Japonska. Tímto okamžikem tak dospělo království Rjúkjú ke svému konci.

Následně začala postupná přeměna a modernizace území, aby vyhovovala požadavkům Japonska. Nutno však podotknout, že na některé změny se čekalo několik let, konkrétně do konce první čínsko-japonské války v roce 1895. Do té doby totiž stále panovaly obavy z vrchních představitelů Okinawy, kteří utekli do Číny a Číny samotné, která si stále Okinawu nárokovala. Poté, co však Čína v této válce prohrála, byla otázka nároků na Okinawu vyřešena.¹⁵⁶ Japonsko se také domnívalo, že s odstupem času ztratí mocní Okinawané vliv a zájem cokoliv změnit. Toto období bývá nazýváno *kjúkan onzon* (旧慣温存, Zachování starých zvyklostí). Nejednalo se však o zachovávání starých tradic a kulturních zvyklostí, nýbrž o zachování některých funkcí ze státní správy, jako je administrativní členění oblasti a daňový systém. Toto období skončilo v roce 1903, kdy byla provedena reorganizace země.¹⁵⁷

Chod ostrova se začal postupně měnit, ale především na ostrově vládl chaos. První okinawský guvernér, Nabešima Najoši (鍋島直彬), rozhodl o zrušení úřadů napojených na bývalou vládu, avšak měl snahu o to, aby místní úřady nacházející se po celém ostrově byly zachovány, nicméně většina okinawských úředníků své úřady uzavřela a rozhodla se s Japonskem nespolupracovat. Vznikla tak malá vlna odporu, která se však pomalu rozrůstala a získávala podporu z vesnic po celé Okinawě. Následně podepsali bývalí úředníci pakt, který hlásal: „*Ti, kteří budou poslouchat japonské rozkazy a sloužit japonské vládě budou popraveni. Pokud bude někdo popraven japonskou vládou za neuposlechnutí rozkazů, dostane jeho rodina peníze a bude o ni postaráno.*“¹⁵⁸ Tento pakt však nakonec neměl žádnou cenu, jelikož Macuda si začal postupně předvolávat všechny úředníky, kteří nespolupracovali, a donutil je

¹⁵⁵ Cit. in: KERR. str. 381

¹⁵⁶ SMITS, Gregory. *New Values, New Identities: Becoming Okinawan and Japanese in 19th-Century Ryukyu*. 2013. str. 1.

¹⁵⁷ JOŠIZAWA Takuja. Rjúkjú šobun igo, meidžiki ni okeru Okinawa šakai kózó. In: *Kjóiku kagaku kenkjú*, vol. 19, 2001. str. 58.

¹⁵⁸ SMITS, Gregory. *New Values, New Identities: Becoming Okinawan and Japanese in 19th-Century Ryukyu*. str. 6.

k rezignaci. Postupně tak došlo k rezignaci všech, a to nejenom na Okinawě, ale i na odlehlých ostrovech, jako jsou Mijako a Jaejama.¹⁵⁹

Kromě již zmíněného ukončení vztahů s Čínou z roku 1875 začalo docházet k odstraňování Okinawanů z vládních pozic a dosazování úředníků z Tokia. Japonsko totiž nemělo zájem o to, aby na vrchních pozicích správy ostrova a celé prefektury byli původní představitelé, a proto vládní a ostatní nejvyšší pozice na úřadech na Okinawě museli zastávat Japonci a ne okinawská šlechta. Jednak tato změna upevnila japonskou moc na Okinawě, ale samotná Okinawa tímto fungovala jako „tréninkové hřiště“, na kterém se japonští úředníci učili, jak zastávat své posty. Žádný zkušený úředník se na Okinawu nehrnul, tudíž většina z nich neměla se zastáváním jakéhokoliv úřadu zkušenosti. Někteří z nich se však po návratu do Japonska dostávali na vysoké posty.¹⁶⁰ Kromě úředníků začínali posty obsazovat také japonští obchodníci, kteří postupně převzali kontrolu nad ekonomikou nově vzniklé prefektury a monopolizovali obchod. Nikdo jiný se však na Okinawu příliš nesnažil dostat. Okinawa totiž byla chudá a nedisponovala žádnými přírodními zdroji, takže nebyla pro ostatní příliš atraktivní.¹⁶¹ Více se v rámci státní správy v prvních letech po anexi na Okinawě neodehrálo.

2.5 Změny v životě obyvatel

Změna v prefekturu s sebou nesla následky také pro obyvatele Okinawy. Největší dopady měla tato změna pro okinawskou šlechtu, která dopadla úplně jinak než japonská šlechta po roce 1868. V dubnu 1879 bylo rozhodnuto, že všechny šlechtické rody kromě tří – Šó, Ie a Nakidžin¹⁶² – zaniknou a z bývalých šlechtických rodin se stanou běžní obyvatelé. Členové těchto rodin tudíž najednou měli začít žít pouze z vlastních zdrojů, ovšem to se nikomu nelíbilo, a tak po menších protestech došlo k upravení původního rozhodnutí. Rodinám začala být vyplácena penze, díky které tak alespoň někteří měli částečné pokrytí výdajů. Některé rodiny dostávaly peněz více, a tak zkusily podnikat, aby měly nějaký příjem a nemusely se o nic starat. Šlechta však na práci nebyla zvyklá, a tak si s těmito novými příležitostmi neuměla poradit, což většinou končilo krachem a následnou chudobou. S tím se většina bývalé šlechty nedokázala smířit a rozhodla se opustit Okinawu. Někteří se usadili na odlehlejších ostrovech, kde založili rodiny a věnovali se činnostem, které tam byly potřeba, nebo

¹⁵⁹ SMITS. *New Values, New Identities...* str. 6.

¹⁶⁰ Příkladem může být samotný Macuda, který vedl jednotky na Okinawu. Macuda se totiž stal v roce 1879 guvernérem Tokia.

¹⁶¹ MEYER. *Between a Forgotten Colony and an Abandoned Prefecture...* str. 3–4.

¹⁶² Jedná se o rody přímo napojené na královskou rodinu.

oblast Okinawy opustili úplně a usadili se někde v zahraničí. Tato změna tak měla velice tvrdý dopad na život obyvatel Okinawy. Jednak přivedla určitou část¹⁶³ obyvatelstva k chudobě, ale také snížila počet obyvatel na Okinawě. Vyplácené peníze byly navíc dotovány z majetku v Šuri, tudíž samotná Okinawa tímto přicházela o peníze a majetek. Někteří se však změnám postupně přizpůsobili a krizi dokázali zvládnout. Již nikdy se však neměli tak dobře, jako předtím.

Značných změn doznalo v nově vzniklé prefektuře také školství. V roce 1880 byla založena vysoká škola, o rok později vláda spustila stipendijní program. Školy začaly sloužit jako hlavní zdroj japonské kultury a patriotismu. Okinawské školy byly první, které měly portrét císaře. Do roku 1911 bylo na Okinawě vybudováno 159 základních škol, na kterých učilo přes 1300 učitelů, kteří již v této době byli z velké části místní. V těchto letech bylo na základních školách 96 %¹⁶⁴ dětí nacházejících se v té době na Okinawě. Na druhou stranu, ještě v roce 1924 Okinawa měla pouze dvě školy s druhým stupněm základní školy a žádné střední školy, tudíž ti, kteří chtěli studovat dále, museli vycestovat na hlavní japonské ostrovy nebo Tchaj-wan.¹⁶⁵

Probíhala také částečná snaha o zapomenutí starého života. Začaly se objevovat hlasy, které žádaly „derjúkjúnizaci“, tedy odstranění téměř všeho napojeného na pojem Rjúkjú. Podle některých měl totiž pojem Rjúkjú negativní význam ve smyslu cizinec či barbar. Bylo také poukazováno na to, že Rjúkjú bylo také čínské¹⁶⁶ označení pro Tchaj-wan, kde byl praktikován lov lidí a kanibalismus, tudíž by se Okinawané měli od tohoto pojmu oprostít, aby nedošlo k záměně s tchaj-wanskými domorodci. Částečně byl tak tento proces úspěšný a byl odstraněn pojem Rjúkjú jakožto charakterizace okinawského národa. Ne vše se však snažili odstranit. Pochopili totiž, že je mnohem jednodušší některé prvky začlenit do japonské kultury a historie, a tak se například okinawské náboženství stalo archaickou formou šintó a hrdinové okinawské historie se stali

¹⁶³ Kerr (str. 396) zmiňuje, že bylo takto zasaženo přibližně 380 rodin.

¹⁶⁴ Oproti počátku prefektury se tak situace výrazně změnila. Kerr (str. 413) zmiňuje, že v roce 1884 se výuky účastnilo pouze 1854 dětí z celkového počtu 75000 dětí školního věku. Rodiče se totiž báli děti do škol posílat. Co se týče počtu základních škol, tak v roce 1885 jich bylo celkem 75, přičemž školy nebyly pouze na Okinawě, ale také na menších ostrovech. Situace se však postupně zlepšovala. Například v roce 1892 docházelo do školy 28 % dětí, v roce 1900 to bylo již 68 %. (JOŠIZAWA Takuja. Rjúkjú šobun igo, meidžiki ni okeru Okinawa šakai kózó. str. 7.) Oproti zbytku Japonska se však školy plnily výrazně pomaleji.

¹⁶⁵ MEYER. str. 5.

¹⁶⁶ Ne všichni však s tímto argumentem souhlasili. Odpůrci poukazovali především na to, že označení Japonska (Nippon), pochází taktéž z Číny. Z toho důvodu hlásali, že nesmí být odstraněno vše, co bylo nějak napojeno na Rjúkjú.

japonskými hrdiny. Okinawská kultura a dějiny tak začaly pomalu splývat s kulturou a dějinami Japonska.¹⁶⁷

V roce 1879 sice zaniklo Rjúkjú a vznikla prefektura Okinawa, zpočátku však část života probíhala stejně jako v předchozích letech. Z japonské strany totiž nebyl zájem život na ostrovech měnit, a to jednak z obav reakce Číny, ale také z důvodu nezájmu většiny japonských podnikatelů. Nicméně nějaké změny tato událost přinesla. Ze všech úřadů na Okinawě byli odstraněni okinawští pracovníci, a to jak z nižších úřadů, tak i nejvyšších vládních, na jejichž pozice byli dosazeni pracovníci z Japonska. Ti posléze ovládali celou ekonomiku ostrova. Dále byly zrušeny výhody téměř všech šlechtických rodů, které si však vymohli alespoň částečnou penzi, která se ale nemohla rovnat výši předchozího majetku. Většina z nich se tak rozhodla Okinawu opustit, někteří se však novému životu přizpůsobili, a to buď přímo na Okinawě, nebo na některém z odlehlých ostrovů.

Více se však v těchto letech neudálo. Někteří obyvatelé si tak možná mohli myslet, že to pro ně nebude mít až tak velké následky a že se jim nakonec podaří udržet alespoň něco ze starého života. S tím však částečně Japonsko bojovalo a některé prvky starého života se snažilo zrušit. Především pak samotný pojem Rjúkjú, který život obyvatel dlouho provázel. Podle některých byl totiž symbolem barbarství a cizinců, proto bylo nutné jej z Okinawy odstranit. Ne vše však bylo odstraněno, významné osobnosti a náboženství bylo začleněno do japonské historie a kultury. Taktéž školství doznalo změn, probíhala snaha zejména o vzdělávání obyvatel. To se však zpočátku nedařilo, jelikož většina rodičů své děti do škol neposílala. Vzdělanost se tak zlepšovala velice pomalu. Na Okinawě navíc byly vybudovány především základní školy, a tak byli studenti nuceni kvůli vyššímu vzdělání Okinawu opustit.

Celkově však byly změny aplikovány pomalu, a tak většina obyvatel doufala, že se jejich život moc nezmění. Na konci 19. století však proběhl konflikt, který jejich sny navždy zničil. První čínsko-japonská válka, která skončila vítězstvím Japonska, navždy zhatila jakékoliv čínské nároky na Rjúkjú, respektive Okinawu, a tak se Japonsko mohlo pomalu pustit do rozsáhlejší japanizace ostrovů. Nutno však zmínit, že dlouhé období nicnedělání se na stavu Okinawy podepsalo. Jak zmiňuje Meyer, ještě ve dvacátých letech 20. století Okinawa za zbytkem Japonska výrazně zaostávala. Neměla skoro žádné silnice, krátkou železniční síť, ve špatném stavu bylo zdravotnictví

¹⁶⁷ MEYER. str. 5–6.

i vzdělávání, navíc neexistoval téměř žádný průmysl.¹⁶⁸ Ačkoliv se tedy po čínsko-japonské válce stav mírně změnil, na dohnání hlavního japonského souostrovní to zdaleka nestačilo.

¹⁶⁸ MEYER. str. 4.

Závěr

Království Rjúkjú a samotná Okinawa byla s Japonskem spojena od nepaměti, především kvůli své poloze. Zpočátku byly tyto kontakty pouze nahodilé, později se však začalo jednat také o obchod a výměnu či přejímání nových znalostí. Nehledě na to však dokázalo království žít převážně samostatně. I přes mnoho změn a krizová období se dokázalo postupně vyvíjet. Kromě Japonska udržovalo království blízké vztahy s Čínou, která, na rozdíl od Japonska, měla větší podíl na jeho vývoji. Pomohla nastartovat ekonomický růst a výrazně ovlivňovat rozvoj obyvatel království.

Vše se však začalo měnit na přelomu 16. a 17. století. Japonsko začínalo mít velké požadavky, na které království nedokázalo reagovat. Vše tak skončilo „potrestáním“ království. Japonsko, respektive sacumské knížectví, vyslalo do království vojsko, které království zabralo a přidalo jej tak pod správu Japonska. Království však stále však nebylo jeho součástí, Japonsko se pouze snažilo ovládat jeho chod. Vydalo pro něj mnoho zákazů, z nichž některé byly částečně devastující, ovšem některé také znamenaly změny k dobru. Království se tak dále vyvíjelo se značným vlivem Japonska. Začalo se vyskytovat mnoho obyvatel, kteří hlásali, že Japonsko je ta jediná správná cesta, ovšem žilo zde také mnoho odpůrců Japonska a stoupenců Číny. Kvůli tomu tak bylo království rozděleno na dva tábory, ovšem dokázalo tuto situaci překonat a postupně se dále vyvíjet.

Další změny se začaly odehrávat v první polovině 19. století. Západní mocnosti se snažily dostat do Japonska, a tak pro ně království Rjúkjú sloužilo jako záchytný bod, a naopak pro Japonsko sloužilo království jako poslední obranný val, který jej měl před těmito mocnostmi chránit. Nejaktivnější byly Spojené státy v čele s komodorem Perrym. Ten se na území království nechoval nejlépe a kladl si velké požadavky. Obyvatelé království se sice nejdříve zdráhali, poté se ale Perrymu podvolili, a nakonec podepsali s USA smlouvu, kterou postupně podepsaly i zbylé západní mocnosti. Po úspěšném vyjednávání se Perry vydal směrem k Japonsku.

Také v Japonsku to měl Perry nejdříve obtížné, když pak ale začal vyhrožovat silou, nezbyvalo Japonsku nic jiného, než Perrymu poslechnout a po dlouhé době se opět otevřít světu. Na území Japonska tak začaly proudit zahraniční mocnosti, což se nelíbilo určité části obyvatelstva, která po několika bojích donutila šóguna k abdikaci. Tím skončila dlouhá vláda šógunátu a roku 1868 začala opět vláda císaře. Pod novou vládou se Japonsko snažilo o modernizaci a dohnání Západu. Provedlo proto mnoho změn, například změnilo sociální strukturu obyvatelstva, začalo investovat do průmyslu,

reorganizovalo školství a posilovalo armádu a policejní sbory. Díky těmto a dalším změnám se tak Japonsko začalo pomalu měnit ze zaostalé země na zemi vyspělé.

Změny na území Japonska pro obyvatele království Rjúkjú neznamenal nic dobrého. Vše započalo v roce 1871, kdy se do Číny z království vydala jedna z posledních výprav. Cesta nešla podle plánu a lodě ztroskotaly na pobřeží Tchaj-wanu. Zde se trosečníci setkali s nebezpečnými domorodci, kteří většinu z nich povraždili. Někteří z nich však dokázali utéct a podat hlášení, což neuniklo pozornosti Japonska. To se cítilo za království zodpovědné, načež se rozhodlo vypravit na Tchaj-wan a domorodce potrestat. Všem tak najednou začalo být jasné, že se bude Japonsko o království čím dál více zajímat.

To se nakonec potvrdilo. V roce 1872 se začalo přemýšlet, jak s královstvím naložit. Bylo představeno několik návrhů, z nichž byl nakonec vybrán návrh, který z království učinil knížectví Rjúkjú, čímž přešlo částečně pod správu Japonska. Když byla tato skutečnost představena zástupcům království, nezbylo jim nic jiného než tento fakt přijmout. Pokusili se sice získat pomoc Číny, ale Čína v tento okamžik nehodlala nijak zasahovat. Oficiálně tak bylo zřízeno knížectví, čímž začal proces *Rjúkjú šobun*, tedy anexe Rjúkjú. Mnoho změn se však bezprostředně po zřízení knížectví neuskutečnilo, byly pouze anulovány smlouvy se Západními velmocemi. Tyto smlouvy přešly pod správu Sacumy, která tak ovládala všechny obchodní výhody plynoucí z těchto smluv. Rjúkjú tak začalo přicházet o mnoho zboží a především financí.

Další změny však na sebe nenechaly dlouho čekat. Poté, co Japonsko a Čína podepsaly dohodu o odškodnění za incident na Tchaj-wanu, rozhodlo se Japonsko dále zvětšovat svou moc v knížectví. Japonsku se především nelíbily vztahy, které Rjúkjú stále udržovalo s Čínou, a tak se rozhodlo je zrušit. Knižectví tak najednou přišlo o mnoho výhod, které tyto vztahy s sebou nesly, a to především opět výhody v podobě získaného zboží a s tím spojenými financemi. Čína však měla také podíl na vzdělanosti a rozvoji Rjúkjú, což však tímto okamžikem skončilo. Nutno však podotknout, že udržování vztahů s Čínou bylo pro Rjúkjú také fyzicky, psychicky, a především finančně náročné, tudíž se některým obyvatelům mohlo částečně ulevit. Bylo taktéž zakázáno opustit ostrovy bez povolení Japonska, přičemž dostat se obzvláště do Číny bylo prakticky nemožné. Nicméně ne všichni obyvatelé Rjúkjú byli s těmito změnami spokojeni. Obyvatelé se tak rozdělili na dva tábory, přičemž stoupeni Číny organizovali mnoho protestů, kterými dávali se změnami nesouhlas a také útočili na stoupence Japonska. Mnoho ze stoupenců Číny, především těch prominentních, se

rozhodlo pro útěk z ostrovů, především pak do Číny, protože doufali v pomoc. Než se však Čína rozhodla k pomoci, bylo již pozdě. Japonsku totiž bylo jasné, že pokud by se Čína do otázky Rjúkjú začala více vměšovat, nemělo by v danou chvíli šanci. Proto se rozhodlo udělat z Rjúkjú plnou součást Japonska.

Vše začalo v prosinci 1878, kdy byli úředníci z Rjúkjú, kteří v té době pobývali v Tokiu, nuceni vrátit se do knížectví. V březnu následujícího roku došlo k tomu nejdůležitějšímu. Z Japonska vyrazila výprava společně s policejním sborem, která zajistila oznámení zrušení knížectví a vytvoření prefektury Okinawa. Byly zabaveny všechny dokumenty a Šó Tai byl nucen vydat se do Tokia. Ačkoliv by se dalo předpokládat, že vznikem prefektury dojde k početným a rozsáhlým změnám, nebylo tomu tak. Důvodů bylo několik. Tím hlavním byla Čína. Japonsko totiž stále mělo obavy z možné reakce Číny a okinawských rezidentů v Číně, takže se změnami nechtělo spěchat. Obavy ukončila až 1. čínsko-japonská válka, která skončila vítězstvím Japonska a Čína si tak již dále nemohla činit na Rjúkjú nároky. Dalším důvodem byl nezájem obchodníků a podnikatelů. Pro většinu z nich totiž byla Okinawa nezajímavá, jelikož neměla žádné nerostné bohatství, ze kterého by mohli těžit, a tak na Okinawě téměř nikdo nepodnikal, tudíž se nemohla dále rozvíjet. Z těchto důvodů je období od vytvoření prefektury po první roky 20. století označováno jako *Období zachování tradic*. Chod nově vzniklé prefektury tak především navazoval na trendy vzniklé ještě v království a následném knížectví.

Některé změny se však v tomto období udály, a to především proto, aby byl zajištěn následný poklidný přechod pod plnou japonskou správu. V první řadě se jednalo o uzavření všech úřadů, které měly co dočinění s předchozí vládou. Ty se nakonec rozhodli uzavřít samotní úředníci, kteří tak dávali najevo velký nesouhlas s japonským vedením. Tito úředníci však byli nakonec donuceni k rezignaci, a tak tento nesouhlas neměl dlouhého trvání.

Nižší úřady však nebyly jediný cíl. Tím hlavním byly nejvyšší vládní úřady, které se podílely na chodu ostrova. Z těch byli odstraněni okinawští pracovníci, které postupně nahradili úředníci z Japonska. Ti tak začali ovládat všechny úřady na Okinawě. Nutno však podotknout, že pro většinu z nich sloužila Okinawa jako příprava na větší pozice v Japonsku. Na Okinawu totiž přicházeli většinou jako nezkušení úředníci, kteří potřebovali pořádnou přípravu. Kromě těchto úředníků se na Okinawu vydali také někteří obchodníci, kteří převzali pod svou správu veškerý obchod a tím pádem ovládali také ekonomiku prefektury.

Další změny se týkaly šlechtických rodů. Ty byly zrušeny, vyjma tří rodů přímo napojených na královskou linii. Rodinám pocházejícím ze šlechtických rodů bylo vše odebráno, po menších protestech jim však byla přiznána alespoň menší penze. Ani ta ale většině nepomohla a většina rodina se tak ocitla na pokraji chudoby. Tu se někteří rozhodli řešit útekem z Okinawy, někteří si však našli práci a postupně se novému životu přizpůsobili.

Z dalších změn je možno zmínit například zlepšení vzdělání a částečnou „derjúkjúnizaci“. Byly postupně otevírány základní školy, avšak docházka se naplňovala pomalu. Zpočátku totiž rodiče své děti do škol nevysílali. Situace se postupně zlepšovala, avšak dobrých čísel se Okinawa dočkala až po roku 1910. Jednalo se však pouze o základní vzdělání, jiné školy totiž na Okinawě nebyly. Pro další vzdělání se tak děti musely dostat na hlavní japonské ostrovy. Z hlediska „derjúkjúnizace“ šlo především o zapomenutí pojmu Rjúkjú, který byl pro některé Japonce symbolem barbarů a cizinců. Část okinawské historie poté byla přivlastněna a stala se součástí té japonské. Okinawští hrdinové a přední osobnosti se tak staly osobnostmi japonských dějin.

Změny byly velice pomalé, a ani konec čínsko-japonské války, která vyřešila čínskou snahu přivlastnit si Okinawu, ničemu nepomohla. Ještě ve 20. letech 20. století byla Okinawa oproti Japonsku výrazně zaostalá a většina prefektury byla ve velmi špatném stavu. Byla již však plnou součástí Japonska.

Resumé

The Meiji Restoration and Japan's rising ambitions were bad sign for the Ryukyus. Everything started in the year 1872, when the kingdom's ships shipwrecked on the coast of Formosa and its people were killed by local aborigines. Japanese felt the need to punish the aborigines and strengthen their influence in the kingdom. In this year has been also decided that the Ryukyu kingdom will become part of Japan as its province and Ryukyu han was created. Later were incorporated first changes, and they were fatal. The Ryukyu's relationships with China were canceled, which made lots of kingdom's residents flee to China. The main event, abolishment of the Ryukyu Kingdom, happened in 1879, and the Okinawa province was established. Since Okinawa wasn't important to Japan, there weren't many changes made directly after the annexation. But for the smoother incorporation some changes were made, such as abolishment of almost all royal families and changes in the offices. Every office worker was now from mainland Japan. But we cannot say that every change was bad. For example, the people's education has greatly improved. But the changes were slow, and even in the 1920s Okinawa was still in bad shape.

Seznam použité literatury

AKAMINE Mamoru. *The Ryukyu Kingdom: Cornerstone of East Asia*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2016. ISBN 0824855175.

A pilgrimage to “Kudakajima Island” in Okinawa, said to be the closest to Niraikanai, a paradise across the ocean. *Tadaima Japan: Japan Culture & Travel Web Magazine* [online]. 5. 10. 2018. [Cit. 30. 6. 2021]. Dostupné z: <https://tadaimajp.com/2015/05/okinawa-kudakajima/>.

BEASLEY, William G. *Modern History of Japan*. New York: Frederick A. Praeger, Publisher, 1963. ISBN 9781556422447.

BEASLEY, William G. *The Meiji Restoration*. California: Stanford University Press, 2019. ISBN 9781503608269.

Bunei. *SamuraiWiki* [online]. 1. 2. 2020 [cit. 17. 10. 2020]. Dostupné z: <https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Bunei>.

HOKAMA Šuzen. *Okinawa no rekiši to bunka*. Čúkó šinšo, 1986. ISBN 4121007999.

JANSEN, Marius B. *The Cambridge history of Japan: Volume 5*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996. ISBN 0521223563.

JOŠIZAWA Takuja. Rjúkjú šobun igo, meidžiki ni okeru Okinawa šakai kózó. In: *Kjóiku kagaku kenkjú*, vol. 19, 2001 [cit. 27. 12. 2021]. str. 57–67. Dostupné z: https://tokyo-metro-u.repo.nii.ac.jp/?action=repository_action_common_download&item_id=540&item_no=1&attribute_id=18&file_no=1.

LABUS, David. *Japonsko. Stručná historie států*. Praha: Nakladatelství Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-426-5.

LEUNG, Edwin Pak-Wah. The Quasi-War in East Asia: Japan's Expedition to Taiwan and the Ryūkyū Controversy. In: *Modern Asian Studies*, Vol. 17, No. 2. Cambridge University Press, 1983 [cit. 25. 10. 2021]. str. 257–281. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/312474>.

KERR, George. *Okinawa: The History of and Island People*. Boston: Tuttle Publishing, 2018. ISBN 4805314796.

KHAN, Bashir Uddin. Convergence of Police History from a Comparative Analysis among Different Countries: Lessons for Bangladesh. In: *Journal of Law, Policy, and Globalization*, Vol. 73, 2018 [cit. 7. 2. 2022]. str. 30–43. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/325526955_Convergence_of_Police_History_from_a_Comparative_Analysis_among_Different_Countries_Lessons_for_Bangladesh. Kumemura. *SamuraiWiki* [online]. 31. 3. 2018 [cit. 17. 10. 2020]. Dostupné z: <https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Kumemura>.

MATSUDA Mitsugu. The Ryukyuan Government Scholarship Students to China 1392–1868. In: *Monumenta Nipponica*, Vol. 21, No. 3/4. Sophia University, 1966 [cit. 22. 10. 2020]. str. 273–304. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2383374>.

MEYER, Stanisław. Between a Forgotten Colony and an Abandoned Prefecture: Okinawa's Experience of Becoming Japanese in the Meiji and Taishō Eras. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 17, No. 7, 2020 [cit. 29. 12. 2020]. str. 1–16. Dostupné z: <https://apjjf.org/2020/20/Meyer.html>.

Milestones: 1830–1850; The United States and the Opening to Japan, 1853. *Office of the Historian* [online]. [cit. 27. 9. 2021]. Dostupné z: <https://history.state.gov/milestones/1830-1860/opening-to-japan>.

MURAI Šósuke. *Korjúkjú: kaijó adžia no kagajakeru óoku*. Kadokawa senšo, 2019. ISBN 4047035793.

NELSON, Thomas. Japan in the Life of Early Ryukyu. In: *The Journal of Japanese Studies*, Vol. 32, No. 2. The Society for Japanese Studies, 2006 [cit. 6. 10. 2020]. str. 367–392. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/25064649>.

NORIHITO Mizuno. Early Meiji Policies Towards the Ryukyus and the Taiwanese Aboriginal Territories. In: *Modern Asian Studies*, Vol. 43, No. 3. Cambridge University Press, 2009 [cit. 3. 11. 2021]. str. 683–739. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/20488100>.

RABSON, Steve. Perry's Black Ships in Japan: The Whitewash of History. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 14, No. 9, 2016 [cit. 7. 7. 2021]. str. 1–11. Dostupné z: <https://apjjf.org/-Steve-Rabson/4946/article.pdf>.

REISCHAUER, Edwin O. a CRAIG, Albert M. *Dějiny Japonska*. Praha: Nakladatelství Lidové Noviny, 2001. ISBN 80-7106-391-6.

Ryukyuan Students in China. *SamuraiWiki* [online]. 8. 12. 2017 [cit. 11. 10. 2020]. Dostupné z: https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Ryukyuan_students_in_China.

SAKAMAKI Shunzo. Ryukyu and Southeast Asia. In: *The Journal of Asian Studies*, Vol. 23, No. 3, 1964 [cit. 19. 10. 2020]. str. 383–389. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2050757>.

SAKAMAKI Shunzo. The Heike: from Defeat at Dannoura to a Golden Age in Ryukyu? In: *The Journal of Asia Studies*, Vol. 27, No. 1. Association for Asian Studies, 1967 [cit. 2. 12. 2020]. str. 115–122. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2051680>.

Seii. *SamuraiWiki* [online]. 6. 2. 2020 [cit. 11. 10. 2020]. Dostupné z: <https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Seii>.

Sho Hashi. *SamuraiWiki* [online]. 1. 2. 2020 [cit. 14. 11. 2020]. Dostupné z: https://wiki.samurai-archives.com/index.php?title=Sho_Hashi.

SMITS, Gregory. Examining the Myth of Ryukyuan Pacifism. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 8, No. 3, 2010 [cit. 12. 11. 2020]. str. 2–21. Dostupné z: <https://apjif.org/-Gregory-Smits/3409/article.pdf>.

SMITS, Gregory. *Maritime Ryukyu: 1050–1650*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2020. ISBN 0824884272.

SMITS, Gregory. *New Values, New Identities: Becoming Okinawan and Japanese in 19th-Century Ryukyu*. 2013 [cit. 27. 12. 2021]. str. 1–28. Dostupné z: <https://open.library.ubc.ca/media/download/pdf/59374/1.0107681/2>.

SMITS, Gregory. Redefining Royal Authority in the Kingdom of Ryukyu. In: *Harvard Journal of Asian Studies*, Vol. 60, No. 1. Harvard-Yenching Institute, 2000 [cit. 18. 10. 2020]. str. 89–123. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/2652701>.

SMITS, Gregory. *Visions of Ryukyu: Identity and Ideology of in Early-Modern Thought and Politics*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2017. ISBN 978-0-8248-7379-0.

TAKARA Kurajoši. *Rjúkjú ókoku*. Iwanami šinšo, 1993. ISBN 4004302617.

TINELLO, Marco. A New Interpretation of the Bakufu's Refusal to Open the Ryukyus to Commodore Perry. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 16, No. 3, 2018 [cit. 26. 10. 2020]. str. 1–21. Dostupné z: <https://apjif.org/-Marco-Tinello/5196/article.pdf>.

TINELLO, Marco. Early Meiji Diplomacy Viewed Through the Lens of the International Treaties Culminating in the Annexation of the Ryukyus. In: *The Asia-Pacific Journal*, Vol. 19, No. 2, 2021 [cit. 30. 10. 2021]. str. 1–26. Dostupné z: <https://apjif.org/-Marco-Tinello/5558/article.pdf>.

TINELLO, Marco. *Sekaiši kara mita "Rjúkjú šobun"*. Rjúkjúko sošo, 2017. ISBN 978-4-89805-192-4.

TURNBULL, Stephen. *The Samurai Capture a King: Okinawa 1609*. New York: Bloomsbury Publishing PLC, 2009. ISBN 1846034426.

Přílohy

Seznam vladařů království Rjúkjú

(Rozestup 1 rok je z důvodu oficiálního smutku, po kterém teprve mohl nastoupit nový král. Po navázání vztahů s Čínou pak museli také onen rok čekat, než čínský císař oficiálně nového krále uznal.)

Šunten	舜天	1187–1237
Šunba Džunki	舜馬順熙	1238–1248
Gihon	義本	1249–1259
Eiso	英祖	1260–1299
Taisei	大成	1300–1308
Eidži	英慈	1309–1313
Tamagusuku	玉城	1314–1336
Seii	西威	1337–1354
Satto	察度	1355–1397
Bunei	武寧	1398–1406

První dynastie Šó

Šó Šišó	尚思紹	1407–1421
Šó Haši	尚巴志	1422–1439
Šó Čú	尚忠	1440–1442
Šó Šitacu	尚思達	1443–1449
Šó Kinpuku	尚金福	1450–1453
Šó Taikjú	尚泰久	1454–1460
Šó Toku	尚德	1461–1469

Druhá dynastie Šó

Šó En (Kanemaru)	尚圓	1470–1476
Šó Seni	尚宣威	1477
Šó Šin	尚真	1477–1526
Šó Sei	尚清	1527–1555
Šó Gen	尚元	1556–1572
Šó Ei	尚永	1573–1586

Šó Nei	尚寧	1587–1620
Šó Hó	尚豐	1621–1640
Šó Ken	尚賢	1641–1647
Šó Šicu	尚質	1648–1668
Šó Tei	尚貞	1669–1709
Šó Eki	尚益	1710–1712
Šó Kei	尚敬	1713–1751
Šó Boku	尚穆	1752–1795
Šó On	尚溫	1796–1802
Šó Sei	尚成	1803
Šó Kó	尚灝	1804–1828
Šó Iku	尚育	1829–1847
Šó Tai	尚泰	1848–1879

Přehled nejdůležitějších událostí v historii království Rjúkjú

(Události psané kurzívou označují události Japonska)

607	V čínské knize <i>Suej-šú</i> (636) se objevují první informace o kontaktech z tohoto roku. Není však úplně jisté, jedná-li se o království Rjúkjú.
1187	První historicky doložené údaje o království Rjúkjú – Šunten zakládá první královskou dynastii.
1314	Rozdělení ostrova Okinawa na tři království.
1372	První navázání vztahů s Čínou (Satto).
1406	Svrhnutím Buneie z trůnu založena první dynastie Šó.
1429	Šó Haši sjednocuje ostrov, pro který se začíná používat označení „království Rjúkjú“.
1470	Na trůn se dostává bývalý pokladník Kanemaru a zakládá druhou dynastii Šó.
1609	Sacumská invaze království.
1634	Celé souostroví se stává součástí sacumského knížectví.
1650	Zkompletována historie království Rjúkjú <i>Čúzan seikan</i> .
1761	Umírá Sai On, začíná pomalý úpadek království Rjúkjú.
1. polovina 19. století	Souostroví Rjúkjú sužuje mnoho přírodních katastrof, které mají na svědomí mnoho lidských životů a výrazný propad ekonomiky království.
26. 5. 1853	Do přístavu v Naze připlouvá komodor Matthew C. Perry.
31. 3. 1854	<i>Podepsání Kanagawské smlouvy.</i>
11. 4. 1854	Podepsána dohoda mezi USA a královstvím Rjúkjú.
15. 10. 1855	Podepsána dohoda mezi Francií a královstvím Rjúkjú.
6. 7. 1859	Podepsána dohoda mezi Nizozemskem a královstvím Rjúkjú.

<i>Duben 1868</i>	<i>Vydána Císařská přísaha o pěti člancích.</i>
Prosinec 1871	Na Tchaj-wanu ztroskotá loď s obyvateli království Rjúkjú, většina z nich povražděna místními domorodci.
<i>Jaro 1872</i>	<i>Představeny tři scénáře osudu království Rjúkjú.</i>
16. říjen 1872	Království Rjúkjú se mění na knížectví Rjúkjú a formálně přechází pod správu Japonska, začíná proces anexe Rjúkjú.
<i>Květen–prosinec 1874</i>	<i>Japonská trestná výprava na Tchaj-wan.</i>
27. 3. 1879	Království anektováno Japonskem, vznik prefektury Okinawa.
1879–1903	Období „zachování starých tradic“, ve kterém na Okinawě neprobíhaly skoro žádné změny.

Obrázek 2: Království Rjúkjú (SMITS. *Visions of Ryukyu...* str. 4)